Aanwezig **Voorzitter:** De heer R. Nunnikhoven **Raadsleden:** De heer I. Shousha De heer M. Stuijfzand De heer E. van der Veer Mevrouw S. van Maarseveen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw W. van der Weij De heer C. Dolmans Mevrouw J. Fransen De heer T. Kaffa De heer D. van Dam De heer M. Keijzer De heer D. Cupedo	 De heer E.G.T. Braam De heer J. Loof De heer M. van Enk De heer J. Stam Mevrouw B. Niesen-de Haan Mevrouw N. Kames
Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, de heer A. van de Laar	**Griffie:** Forumgriffier: de heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Mede dankzij ieders aanwezigheid en in de hoop dat de techniek ons nu niet in de steek laat, word er nog gewerkt aan de pasjes, maar gaan we toch beginnen met het Forum Stad van 9 april. Dat willen we graag natuurlijk doen. Sorry voor dat we iets later zijn. Dat kwam ook door de vergadering hiervoor. Welkom iedereen. Welkom ook de mensen thuis. Hopelijk lukt het ons vandaag om mooie ook te volgen debatten met elkaar te voeren en vragen te stellen die begrijpelijk zijn en ook de stukken die voorliggen voor mensen verduidelijken. Na de opening wil ik graag overgaan naar het algemeen spreekrecht voor inwoners. Er is een inspreker. Dat is de heer Hoyer en hij heeft vijf minuten. Hij is hier eerder geweest, dus hij weet precies hoe het werkt.

2. Algemeen inspreekrecht

De heer Hoyer (inspreker): Rode knop indrukken. Ben ik hoorbaar? Oké. Dank u wel voorzitter. Beste burgemeester, wethouders en raadsleden, afgelopen zaterdagochtend zaten we met een aantal van u in het buurthuis in Pasgeld. Samen hebben we gekeken naar ambities en beloften voor een toekomstig aantrekkelijk en leefbaar Rijswijk. Dit deden we aan de hand van de ontwikkeling en de groene buffer Pasgeld door te zoeken naar de mogelijke oplossingen voor de knelpunten die in de weg staan van het verwezenlijken van visie, ambities en beloftes ten aanzien van het groeiend, maar blijvend groen biodivers mobiel klimaat adaptief een veilig Rijswijk. Ieder van u heeft hierbij aanwezig was, willen wij hartelijk bedanken voor het inleveren van een stukje vrije tijd van uw bijdrage aan deze goede bijeenkomst. Wij blijven met u in gesprek en komen terug op de vragen. Na een korte presentatie hebben we in drie thematafels een groot aantal knelpunten besproken. Ik noem een paar onderwerpen. Een meer volledige samenvatting zal ik u nasturen. De status van

groenbeheer en onderhoud is een grote zorg. Door Pasgeld lopend zie je nu al verrommeling. De onveilige situatie van niet onderhouden bomen en het verdringen van uniek groen door bramen, berenklauwen en brandnetels. De voor de toekomst zijn, zie de plannen, natuurinclusieve oevers, uitgebreid rietmoeras en een flinke boost van het groen. Maar, als die al komt dan is er geen geld voor beheer en zal de biodiversiteit nog verder teruglopen. Hier bovenop komt nog eens een enorme druk van het toenemend gebruik door mens en huisdier van het schaarse groen. De draagkracht van het groen is nu al overschreden. Een voorgestelde deeloplossing is dat een deel van het groenbeheer naar Natuurlijk Delfland wordt overgenomen. Dit in samenwerking met de gemeentelijke groenbeheer en handhaving. Het creëren van rustgebieden is ook een bijdrage kunnen zijn aan de oplossing. De veiligheid en sociale cohesie in Pasgeld staat onder druk. Het gebied wordt gewaardeerd op haar dorpse karakter, het groen en de nu nog landelijke uitstraling. Tegelijkertijd zijn er mensen die al niet meer in het Elsenburgerbos durven te wandelen. Zelf schrok ik van een van de leidsters van de kindercrèche in Parkrijk die me vertelde dat ze graag met de peuters naar Pasgeld ging voor de koeien, de paarden en de lammetjes, maar niet meer het Elsenburgerbos inging, omdat het te gevaarlijk was van de overal, ook daar waar het niet mocht, in grotere talen loslopende honden. Met betrekking tot veiligheid kwamen ook de verkeersveiligheid, de toenemende criminaliteit, auto inbraken, vuurwerk, straat racen, intimidatie door hangjongeren ter sprake. Voorgestelde oplossingen zijn meer veiligheid zijn er nu al grote zorgen. Het verkeer op de Lange Kleiweg is enorm toegenomen en niet alleen door de werkzaamheden aan de Beatrixlaan en het zal nog steeds drukker worden. De situatie op vele plekken onoverzichtelijk en er gebeuren veel ongelukken. Dit niet alleen bij het bruggetje naar Delft. Auto's worden massaal in de berm gezet. Veel dieren worden doodgereden. Ook het Jaagpad wordt steeds onveiliger vanwege de toenemende drukte en te snel rijdende fietsers. Voorgestelde oplossingen zijn versmallen van de Lange Kleiweg, veel duidelijker de wegmarkering, versterkte handhaving en snelheidsbeperking, maar vooral ook doe nu iets voordat het te laat is voor de toekomst. Voordat verder ontwikkeld wordt moet helder worden of en waar de knippende Lange Kleiweg komt. Voor wat betreft deze knip. Er zijn grote zorgen voor de verwezenlijking van de verdere ontwikkeling van Pasgeld vereist door robuuste groenblauwe hoofdstructuur. Geen van de rapporten aan het rapport van … Sorry. Geen van de in het rapport van Tauw benoemde knelpunten is al opgelost. Geen knippende Lange Kleiweg en geen groenverbinding met het Wilhelminapark zouden hoofdstructuur reduceren tot in niet met elkaar verbonden vlekkenpatroon. De doodsteek aan de biodiversiteit en aan de belofte om het gebied daarin juist te versterken. Merk ook op dat er geen gelden gereserveerd zijn om de parklopen ten westen van de Lange Kleiweg in te richten. Wel een strikt noodzakelijke voorwaarde. Voorgestelde oplossingen: de beloofde en noodzakelijk geachte hoofdstructuur inrichten en financieel borgen voordat er verdere ontwikkelingen starten. Als er geen knip in de Lange Kleiweg komt, dan wel een robuust ecoduct. Idem voor de verbinding aan het Wilhelminapark en het oplossen van de andere door Tauw gesignaleerde knelpunten. In wezen niets anders dan uitvoering geven aan de initiële beloftes en het voldoen aan randvoorwaarden, moties en betrekking tot dit onderwerp. De afname van de biodiversiteit is sowieso een enorme zorg. Het schrille contrast tussen beloftes, ambitie en werkelijkheid wordt als een enorm knelpunt ervaren. De afname van de sekten en soorten het niet monitoren daarvan, de toenemende druk van mens en huisdier, maar ook de communicatie over biodiversiteit. Voorbeeldje, daar waar het Planbureau letterlijk spreekt over de verrijking van een biotoop van ransuilen, vleermuizen et cetera door verbetering van de natuur de planontwikkeling, zien we parallel de aanvraag aan het Omgevingsdienst Haagland om de ransuil uit het gebied te kunnen verwijderen. Ransuil is een zeer zeldzaam dier. Voorgestelde oplossingen: garanties geven over hetgene wat beloofd wordt ook daadwerkelijk zal worden verwezenlijkt. Dan ook kwantitatief maken. Zorgt dat de beloofde biodiversiteitstoename, zoals is toegezegd, ook kan worden gemonitord voordat de verdere bebouwing van het gebied plaatsvindt.

De voorzitter: Kunt u afronden?

De heer Hoyer (inspreker): Ja, ik rond af. Als laatste noem ik de Grote Waard de overlast. Op dit moment zijn er ernstige en nog onopgeloste problemen. Zie de studie van Arcadis en uw eigen mobiliteitsstrategie. Zie de bijlagen is vandaag te behandelen. Die zegt dat wateroverlast hoog is. Water zal een steeds groter knelpunt worden, zeker als de verstening doorgaat. Het graven van tot negen meter brede stroken is in wezen geen oplossing, kosten van de spaarzame groen… Sorry.

De voorzitter: En, conclusie in een zin, want u bent over de vijf minuten heen.

De heer Hoyer (inspreker): Ik was de vorige keer heel kort, dus ik heb nog een minuutje nodig.

De voorzitter: Nee, ja sorry, ik moet echt, de heer Hoyer ik moet echt streng zijn. U bent dik over de vijf, u bent echt over de vijf minuten heen, dus u heeft nog een zin.

De heer Hoyer (inspreker): Dan rond ik af met de vraag aan u om met ons mee te blijven denken om alles wat besproken is afgelopen zaterdag, zal ik u nog verder meedelen, onze deur staat wijd open. De toekomst van Rijswijk ligt in uw handen, maar kunt met ons bespreken? Wij staan open voor hele goede ideeën met u te geven en ik vind het jammer dat ik niet even dit hele kleine stukje heb moeten afmaken, want het is nogal essentieel daar wat gaat over water.

De voorzitter: U kunt altijd het toesturen. Uw raad ontvangt alle stukken en krijgt uw spreektekst als u hem mailt ook gewoon toegestuurd. Dus, daar heeft u alle mogelijkheid voor, maar we moeten ook strak zijn op de tijd zoals dat hoort bij vergaderen en iedereen hetzelfde aantal minuten geven. Anders wordt het oneerlijk. Zeer bedankt en we gaan vast van u horen.

De heer Hoyer (inspreker): Zijn er nog vragen?

De voorzitter: Die zal ik voor u herhalen als voorzitter. Zijn er mensen die een vraag aan de inspreker willen stellen? GREX en Pasgeld staan op de agenda, dus ik ga ervanuit dat u het daar meeneemt. Dan zie ik dat gebeurt, dank u wel.

3. Lijst van ingekomen stukken: vaststelling wijze van afdoening

De voorzitter: De vaststelling van de agenda, zijn er mensen die opmerkingen hebben? Sorry, punt drie. Lijst van ingekomen stukken. Twee ingekomen stukken met beide voorstel ter informatie. Iemand daar vragen over? Nee, dank u wel. In huis, ja.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dan heeft u het toch over de RIB brieven?

De voorzitter: Nee, ik heb het over, ja de RIB twee, vier, nul, elf en de RIB tee, vier, nul, nul, negen, Verkenning Aanlanding Wind Op Zee en de rekenkamer onderzoeksprogramma. Wat heeft hij nou gedaan? Het is in elkaar geval de RIB, dus daar heeft u gelijk in.

Mevrouw De Haan-Niesen: Oké, ik wilde vragen of RIB vierentwintig, nul, negentien, invoering gereguleerd parkeren Havenkwartier geagendeerd kan worden.

De voorzitter: Is daar steun voor?

De heer …: Sorry, over welk stuk ging het? Ik miste het.

De voorzitter: Parkeren.

Mevrouw Kames: Over dat gereguleerd parkeren in Havenkwartier.

De voorzitter: Ja, daar is steun voor. Daarmee wordt hij geagendeerd voor het Forum. Volgend de heer Jordy Loof.

De heer Loof: Ja dank voorzitter. Zou ik ook de reden mogen weten van de agendering zodat we dat bij de behandeling ook weten wat we kunnen doen, wat we … Nee, mag ook gewoon nu, maar mag ook schriftelijk. Mag ook via een optreden, maakt me niet uit.

De voorzitter: De voorzitter hoort inderdaad graag de reden van agenderen, zodat we dat goed kunnen voorbereiden zo vroeg mogelijk. Ja. Mevrouw Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel. Ik zal hem toelichten. Zone zes wordt van acht tot twaalf betaald parkeren. Hierdoor gaan wellicht bezoekers van zone zes, zo niet bewoners van zone zes, parkeren in de Klipperstraat, Galjoenstraat, Havenstraat. Daar in het namelijk 's avonds niet betaald parkeren. Er wordt gesproken over dat er geen parkeerdruk is, maar er is wel degelijk parkeerdruk in de avonduren in deze drie straatjes.

De voorzitter: U wilt hem agenderen omdat er vragen zijn over de parkeerdruk en over de effectiviteit van deze maatregel. Ja. Dan denk ik dat iedereen voldoende weet waar het over gaat als we hem agenderen. Mijn dank. Nog meer vragen over de ingekomen stukken? Ja, mevrouw Niesen, over dit punt?

Mevrouw De Haan-Niesen: Ik hoor graag van mijnheer Loof of dit voldoende toegelicht is.

De voorzitter: Kunt u het bevestigen de heer Loof?

De heer Loof: Ja voorzitter, ik kan bevestigen. Het was heel duidelijk.

De voorzitter: Zeker. Andere vragen over de ingekomen stukken? Nee, dan doen we die af zoals het voorstel vereist.

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: Vaststelling van de agenda. Iemand vragen over de agenda van vanavond? Dan gaan we door zoals ook vastgesteld is.

5. Mededelingen college

De voorzitter: Mededeling van het college. Ik heb er geen meegekregen. Ik zie de wethouder nee schudden.

6. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Dan gaan we snel door naar punt zes. Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen. Er zijn vergaderingen geweest van gemeenschappelijke regelingen. Mevrouw Van der Weij. Het pasjesprobleem. Kunt u wellicht van uw naastgelegen persoon tijdelijk een pasje lenen? Dank u wel.

Mevrouw Van der Weij: Excuus, ik denk dat mijn pasje nog bij de andere Forumzaal ligt. Ik zal zo even kijken. Er is een MRDH-vergadering geweest. Er was een gezamenlijke vergadering over economische vestigingsklimaat en vervoersautoriteit. Er is gesproken over de regeling an sich en er is daarna uitgebreid gesproken over fietsinfrastructuur en fietsplannen vanuit MRDH- context. Jullie kunnen alle vergaderingsstukken gewoon zien van MRDH en dat was ook een live vergadering, dus volgende

keer kunnen jullie live meevolgen wat we inbrengen en doen. We hebben in ieder geval onze Rijswijkse inbreng gedaan en in ieder geval even duidelijk gemaakt wat we hier hebben gedaan en hier hebben besloten op dit gebied van fietsen. Dat was het onderwerp basic hier, dus volg gerust live mee volgende keer een help met input. Dank je wel.

De voorzitter: Duidelijke vragen? Ja, mevrouw Kames.

Mevrouw Kames: Voorzitter, ik wilde vragen als het bekend is zo een digitale vergadering, misschien dat mevrouw Wemke het door kan geven dat we het weten, dat we op de hoogte zijn voor zo een vergadering.

De voorzitter: Die kan ik voor u beantwoorden vanuit … De griffie weet wanneer ze zijn. Dus, dat hoeft op zich niet degene die erin zit te doen. Dus, ik ga even naar de griffie kijken of weer gedeeld kan worden wanneer de gemeenschappelijke regelingen vergaderen. Top, dan kunnen we dat in een keer zo oppakken volgens gebruikelijke, zoals het gebruikelijk zou zijn. Nog andere vragen? Nee.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we door naar punten zeven, de overzicht toezeggingen en moties. Ik heb een mededeling alvast vooraf. Het overzicht van de moties dat bevat zelf niet het voorstel tot afdoening. Dat staat ergens anders, maar als we het goed willen afdoen, moet je het ook goed op de agenda zetten. Dus, de griffie is gevraagd om het volgende keer met hoe we het afdoen, dan wel met waar je kan hoe we het afdoen kan vinden, er duidelijk op te zetten zodat het ook ons niet te veel zoekwerk oplevert. Dat gaat gebeuren. Geef ik nu graag het woord aan mevrouw Van Maarseveen als ze ander punt heeft.

Mevrouw Van Maarseveen: Nee dank u wel voorzitter. U heeft net mijn vraag beantwoord, dus helemaal goed. Dank u wel.

De voorzitter: Kan ik voor de toezeggingen dan ervan uitgaan dat die voldoende zijn afgedaan en dat voorstel tot afdoening verder kan? Ja? Oké. Dan zijn die toezeggingen daarmee afgedaan.

8. Vaststellen Forumverslag 12 maart 2024

De voorzitter: Gaan we door naar het vaststellen van het Forumverslag van 12 maart 2024, agendapunt acht. Mevrouw Niesen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel voorzitter. Mag mijn naam bij de aanwezigen? Ik mis mijzelf.

De voorzitter: Duidelijk. Wordt aangepast. Mevrouw Kames, had u ook nog? Nee? Oké, ik zag nog een hand. Geen verdere handen. Dan is het verslag met die aanpassing vast dat mevrouw Niesen zeer zeker aanwezig was vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Herstelbesluit bestemmingsplan Pasgeld-West

De voorzitter: Agendapunt negen, raadsvoorstel herstel bestemmingsplan, herstelbesluit bestemmingsplan Pasgeld-West. Wie wenst het woord te voeren? Ja, dan begin ik graag bij de VVD bij de heer Loof.

De heer Loof: Ja, dank u wel voorzitter en ook dank aan de wethouder voor het raadsvoorstel. Als fractie van de Rijswijkse VVD hebben we geen specifieke opmerking of vragen. Het is fijn om te zien dat het college met goed en zorgvuldig overleg tot de oplossing is gekomen die voor alle partijen gunstig is en op deze wijze uit bezwaren tegemoet kunnen worden gekomen. Dus, wat ons betreft is onze inbreng voor dit stuk ook klaar en kan het wat ons betreft als akkoordstuk naar de raad doen. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk ik naast u verder rond. Nee. Ja, ik ga linksom, dan weet u wanneer u bent. Kijk ik naar de heer Dolmans, D66.

De heer Dolmans: Ja, dank u wel. Volgens mij wil eigenlijk iedereen weten hoe het staat met de beroepsprocedure bij de Raad van State, dus ik ben benieuwd of de wethouder daar iets over kan zeggen. En, ik heb toch een opmerking over Pasgeld-West die ik hier wil maken. En dat is de vraag, wij hebben indertijd bij de behandeling van het bestemmingsplan Pasgeld-West een amendement ingediend, samen met een aantal andere partijen op initiatief van GroenLinks overigens, ik zal het niet naar mij toe trekken, maar en ik wilde vragen van hoe staat het met het uit te werken toetsing- en beoordelingskader klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen in Rijswijk buiten conform het aangenomen amendement van 21 september?

De voorzitter: Dank u wel. Kijk naar de PvdA, u had aangemeld. Nee? Heb ik nog PG&R. Nee? Ik dacht dat ik een hand zag, maar dan ga ik door met mevrouw Niesen en u had ook vragen ingediend, dus dank daarvoor.

Mevrouw De Haan-Niesen: Graag gedaan. Dank u wel voorzitter. Dank voor het raadsvoorstel betreffende Pasgeld-West. Het las wat technisch van ons, dus we hebben nog een aantal vragen hierover. Er wordt gesproken over het plaatsen van de achter-/nooduitgang van het terrein van TNO aan het Jaagpad staat de functie aanduiding ontsluiting op te nemen op de verbeelding. We vragen ons af wat wordt bedoeld met die ontsluiting en waar is die voor nodig? In artikel vijf Recreatie - Volkstuin onder twee Bouwregels in lid d, bouwhoogte te wijzigen in goothoogte, wat is het verschil tussen bouwhoogte en goothoogte en waarvoor dient dit? En dan de laatste vraag, de toegekende bestemming groen sluit de achter noodgang … Nee wacht. De toegekende bestemming groen sluit de achter-/nooduitgang niet uit. Echter, TNO vindt de planologische bescherming onvoldoende. Wat houdt dit in? Dank u wel.

De voorzitter: Verduidelijkingsvragen. Kijk ik naar de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, ik had alleen een technische vraag. Er werd al gezegd wat is dat stand van zaken bij de Raad van State, maar hoe werkt dat nou technisch zoals wij dat bestemmingsplan wat onder de hamer ligt bij de Raad van State, in een bodemprocedure intussen, als dat dus wordt aangepast. Is dat dan op ons mineur is dat dat daar dan ook wordt doorgegeven? Dat zou ik alleen graag willen weten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik een opnieuw opgestoken hand nog op links voor Beter voor Rijswijk en dan sluit ik af daarna met GroenLinks. U heeft het woord mijnheer Cupedo.

De heer Cupedo: Dank u wel voorzitter. Afgelopen zaterdag waren de heer Braam en ik helaas verhinderd om bij de bijeenkomsten te zijn in Pasgeld. Wij kunnen wat betreft het raadsvoorstel kort zijn. Wij kunnen akkoord gaan met het herstelbeleid Pasgeld-West. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel mijnheer Cupedo. Mevrouw Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Maarseveen: Ja, dank u wel voorzitter. Waar we nog even nieuwsgierig naar waren is wat heeft het toevoegen van de aanduiding ontsluiting in het bestemmingsplan concreet voor gevolgen? Zijn er gevolgen of is het alleen een papieren exercitie? En, wat heeft het voor gevolgen als deze wijziging in het bestemmingsplan niet doorgevoerd wordt? En, we waren ook nog even nieuwsgierig, als TNO geen beroep had aangetekend, wat was er dan gebeurd met die bebouwingsregeling van tuinvereniging De Schoffel? Waren die dan hetzelfde gebleven of gebeurde dat dan apart? Dat was het. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van de Laar, bent u zover om ook te kunnen beantwoorden?

De heer Van de Laar: Ja voorzitter, dank u wel. In willekeurige volgorde, want die heb ik niet meer bijgehouden, maar dan begin ik met in ieder geval Rijswijks Belang. De vragen die al waren ingediend. Verduidelijkende technische vragen. Wat wordt bedoeld met ontsluiting? Dat is eigenlijk de toegang tot het terrein. Aan de voorkant zit een ontsluiting heet dat dan met een chic woord. Aan de achterkant kan je er ook uit, maar dat staat niet in het bestemmingsplan. Er staat bestemmingsplan groen. Nu kan je in een groen of als dat groen bestemd is kan je wel een weg aanleggen als dat ondergeschikt is aan het groen. Dat is bij de Van Rijnweg bijvoorbeeld het geval. Er is een weg, maar de bestemming is daar ook in zijn algemeenheid groen. Dat is nu TNO wil meer comfort voor hun bedrijfsbelangen dat ze daar gewoon altijd aan de achterkant met de auto, vrachtwagen whatever, doorheen kunnen gaan. Dus, ze hebben daar gewoon technisch een beroep tegen aangetekend tegen Pasgeld, tegen het bestemmingsplan, tegen het feit dat daar groen staat. Maar, daar willen ze dus nog een specificatie. Dus, het is om hun comfort te geven dat ze hun bedrijfsvoering gewoon kunnen doorzetten en als ze het zelf niet doorzetten dat een opvolger het eventueel gewoon zo kan doorzetten. Daar hebben ze dus een aantekening voor gemaakt of een beroep voor ingediend en, nou, zoals ook in het raadsvoorstel staat, op het moment dat we dat kunnen corrigeren, dat is een antwoord naar de heer Van Enk, dat heeft geen invloed op de beroepsprocedure in die zin dat voor de anderen die beroepen hebben ingediend of op de status van het bestemmingsplan an sich, dat is ondergeschikt en dat mag juridische technisch worden gewijzigd. Het gevolg is wel dat we een beroep indiener minder hebben. Dat heeft TNO toegezegd als dat inderdaad op die manier gewijzigd wordt. Ten aanzien van De Schoffel, dan hadden we nu een voorstel gehad met alleen maar die zaken van De Schoffel. Dan ga ik naar de vraag ja hoe zit het eigenlijk verder met die beroepsprocedure bij de Raad van State? Daar is nog geen zittingsdatum. Dat is een beetje een black box. Dat is altijd afwachten hoe het daarmee zit. Dus nou ja, dat is de status. Dan vroeg u nog naar de status van de het kader natuurinclusief bouwen. We hebben daar een soortgelijk bureau als touw, maar dat heet Merosch, ingeschakeld om dat kader te maken en per project zal Merosch met de projectontwikkelaar dat bespreken wat op die plek het beste is om te doen. Ik stel voor dat we een gesprek organiseren met Merosch dat u kunt zien of dat u zelf die vraag kunt stellen van hoe gaat u dat dan precies doen, die toetsing van onze natuurinclusief bouwen normen? Dan heb ik geloof ik alle vragen beantwoord die ik zo snel had aangetekend voorzitter.

De voorzitter: Daar gaan de raadsleden u anders vast aan herinneren. Begin ik, even kijken, wie wil een tweede termijn? Maar meteen even handen. Dat zijn er twee goed gezien. Dan begin ik bij mevrouw Niesen en daarna de heer Dolmans.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel voorzitter, dank u wel wethouder voor de beantwoording. Ik mis alleen nog het antwoord op wat is het verschil tussen bouwhoogte goothoogte en waarvoor dient dit? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Dolmans.

De heer Dolmans: Ja, ik ben heel erg blij om te horen dat het college voortvarend de uitwerking van de amendement heeft opgepakt. Op zich, gezien de enorme hoeveelheid presentaties hoef ik niet meteen een gesprek te hebben met degene die het voorbereid, maar het zou wel heel fijn zijn als de raad geïnformeerd wordt op het moment dat het college het toetsingskader heeft vastgesteld en dan de inhoud daarvan mededeelt aan de raad.

De voorzitter: Wethouder, aan u het woord.

De heer Van de Laar: Ja, ik weet niet heel formeel of het iets toetsingskader iets is wat het college vaststelt of dat dat gewoon binnen de portefeuille wordt bepaald, maar ik kan u wel toezeggen en dat gaat dan wel via het college, dat u daarover geïnformeerd wordt hoe die aanpak zal zijn. Dan antwoord over het verschil tussen goothoogte en dakhoogte. De goot is daadwerkelijk gewoon de groot van een gebouw, de dakgoot waar de regenpijp vaak loopt en daarboven begint het dak. Dat is eigenlijk het verschil om aan te geven dat er boven die goothoogte niet nog een volledige verdieping wordt gemaakt eigenlijk, want dat daar het dak begint. Dat is vaak een stedenbouwkundig principe dat we bijvoorbeeld laten we zeggen buiten de goothoogte eigenlijk allemaal op een mooie zelfde hoogte willen hebben. Ja, het is een wat technisch verhaal voorzitter.

De voorzitter: Dank, dan zag ik geen interrupties. Dan zit het voor agendapunt negen en heb ik een toezegging genoteerd. Dat is dat de raad informeert wordt over de aanpak van Merosch over de toetsing van het natuurinclusiviteitskader. Zeg ik het dan goed? Hoop ik dat, dan wordt hij genoteerd.

10. Raadsvoorstel Vaststelling GREX Sion-'t Haantje, 12 herziening en GREX Bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld

De voorzitter: Gaan we door met agendapunt tien, raadsvoorstel vaststelling GREX Sion-'t Haantje en herziening bedrijventerrein 't Haantje= Pasgeld. Wil ik graag beginnen bij mevrouw Niesen die vragen had en ga ik daarna naar links en dan linksom. Moet het een beetje spannend houden.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel voorzitter. Ja, ook wat technische vraag over het raadsvoorstel GREX Sion 't Haantje. Er wordt geschreven, even kijken hoor, er wordt geschreven: dit betekent dat het merendeel van de in november gepresenteerde keuzemogelijkheden als onderdeel van het actieplan en de bereden beschouwing om het nadelige resultaat de komende jaren te beperken, nog niet worden verwerkt. Daarmee valt te denken aan het bijstellen van de verhoudingen tussen uitgeefbaar en openbaar gebied. Wat is het verschil tussen beide? Het optimaliseren van de openbare ruimte, het gebruikmaken van de wijzigingsbevoegdheid om te bouwen in het Wilhelminapark. En toen dacht ik van, waar wordt aan gedacht? Wat gaan we dan bouwen in dat Wilhelminapark? Volgens mij is het mij ontgaan of misschien hebben we het nog niet besproken of wel. Ik heb geen idee. En, het verder verlagen van de parkeernormen en het terugschroeven van duurzaamheidsambities. Wat zijn de parkeernormen nu en waar denken we aan bij het terugschroeven van duurzaamheidsambities? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de ChristenUnie. CDA, de heer Van Enk, over de GREX.

De heer Van Enk: Voorzitter, in dit raadsvoorstel staat aangekondigd dat er nog een publieksversie komt van deze nieuwe GREX. Dat is toch niet het stuk wat daarachter zit? Want, dat is heel klein, dus ik vraag me af is dat nog de bedoeling dat die nog verschijnt? In de tweede plaats hebben we het hier eigenlijk ook weer over Pasgeld-West en we zien dat het college nu voorstelt om de woningdichtheid te gaan vergroten. Ja, ik moet dan denken aan het amendement wat het CDA heeft ingediend toen

het bestemmingsplan Pasgeld werd ingediend, Pasgeld-West toen dat in de raad werd besproken. Toen hadden wij voorgesteld om de parkeerplaatsen te schappen en dat is toen net niet aangenomen dat amendement, maar nu gaan we toch het aantal woningen uitbreiden. Dat betekent dus ook weer vijftig woningen en vijftig parkeerplaatsen extra als ik me niet vergis. Hoe verhoudt zich dat met, opnieuw vraag ik dat weer, met het bestemmingsplan dat nu bij de Raad van State ligt. Want, dat is natuurlijk meer dan een technische wijziging terwijl we uit de krant hadden gelezen dat toen het voorlopig voorziening diende de bouwer heeft gezegd nou laten we nog even de tijd nemen tot de bodemprocedure om te kijken of we nog wat milieuvriendelijke maatregel kunnen nemen in de tussentijd tot het zich aandient de uitspraak. Hoe moeten we dat rijmen? Hoe moeten we dat in verhouding zien met elkaar? In de tweede plaats staat er dat het naar boven bijstellen van het aantal sociale huurwoningen in Pasgeld-West op zichzelf een negatief effect heeft op de opbrengstenraming. Dan vraag ik me af, waarom doen we dat dan? We gaan eerst de opbrengst verminderen en nu moeten we weer vergroten door extra woningen te bouwen. Het lijkt weinig, zo een vijf procent van het totaal, maar het is toch veel, want alle tuintjes die er mogelijk waren worden allemaal met dat percentage verminderd. Of we gaan straks, zoals er is aangekondigd, ook het publieke gedeelte, het openbare gedeelte, gaan we inperken en ook verkopen aan particuliere huiseigenaren. Er staat dat dat nog niet nodig is. Mijn vraag is ja, wanneer schat de wethouder in dat dat dan wel nodig wordt? En, verhoudt zich dat ook bijvoorbeeld met de motie waar de heer Dolmans het net nog over had? We kunnen wel proberen alles meer leefbaar te houden, maar dit soort besluiten hakt er wel in en dit is wel heel concreet. Zouden we misschien toch nog terug kunnen komen op dat amendement en te kijken naar andere vervoersvorm voor Pasgeld-West, waarmee wel duizend parkeerplaatsen kunnen schrappen? Dan zou je misschien die vijftig woningen kunnen bijplaatsen, maar dan hebben we het over een nieuw revolutionair concept, zoals ik toen heb uitgelegd. Afijn, ga ik niet allemaal herhalen. Dan hebben we een mooie openbaar vervoer toegepast. Verbinding tussen stations langs die wijk en dan krijgen we daar kopers van de huizen die zich hebben geprepareerd op het niet kopen van een auto, maar het kopen van een huis waar ze mooi op af … Dat waren zo wat vragen van mij. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik door naar de VVD. De heer Loof.

De heer Loof: Ja, dank voorzitter en ook dank aan de wethouder voor het voorstel. Aantal vragen. Klopt het dat sprake is van een toevoeging van extra sociale woningen ten opzichte van de vorige GREX? En zo ja, wat is hiervan de reden om dit te doen? Welke kosten zijn hier ook mee gemoeid? Met andere woorden, wat kost het de gemeente aan extra verlies en de GREX kan, gokken wij, best duur worden. Er lijkt een behoorlijke toename van de kosten en de verschillen analyse te zijn. Zie hiervoor bladzijde veertig. Wat is de rede van deze stevige toename? Wat kan worden gedaan om die kosten terug te brengen en welke opdracht geeft het college daartoe het programmabureau mee? Er zijn tot slot diverse belangrijke kostenposten zoals infrastructurele voorzieningen die ten laste moeten komen van de algemene dienst. Zijn er al bedragen voor gereserveerd in de begroting en op welke bedragen hebben we het hier? Wat komt ervan nog naar de raad en wanneer? Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Dam, Mijn Rijswijk.

De heer Van Dam: Ja, dan vervalt het een hele eerste gedeelte van mijn verhaal net met mijn buurman. Onze vraag, ja dat is inderdaad positief denk ik voor de voortgang van de vergadering. Maar, ook wij hebben wat vragen over met name dat derde voorstel met de toevoeging van die honderd sociale huurwoningen. Want, zoals mijn voorganger al zei, waar komt dat dan precies vandaan en hoeveel gaat dat kosten? Ik ben erg benieuwd wat de wethouder daarop te zeggen heeft, maar ook een tweede onderdeel van de vraagstelling is voor ons waar dat nou vandaan komt.

Want, blijkbaar vervallen de prestatieafspraken met Vidomes zegt dit stuk. We zouden namelijk in RijswijkBuiten honderdzeventig sociale huurwoningen realiseren en honderd midden huurwoningen. Maar, hoe dat hier beschreven staat, ja, dan weet ik niet wat er nu precies wel geplaatst wordt. Dat blijft heel onduidelijk. Dus daarom de volgende vragen, ik heb er drie. Hoeveel sociale huurwoningen worden er nu in totaal gerealiseerd? Hoeveel midden huurwoningen worden er nu in totaal gerealiseerd? En, wat doet dat nou precies met dat percentage van het sociale huurwoningen in RijswijkBuiten in het hele gebied? Daar ben ik benieuwd naar. Vervolgens hebben we nog een laatste vraag over de financiën, want hoewel we van een besparing realiseren van 1,89 miljoen stijgen onze risico's met 4,9 ton of 409 duizend euro. Waarom verwerken we die risico's nu niet in de verliesvoorziening en stellen we dit bedrag niet bij met een komma vier miljoen, of afgerond een komma vijf eigenlijk. Het is een hele technische vraag. Ik snap dat ze daar schriftelijk op terugkomen, maar ik vond dat wel een klein detail wat gevraagd moest worden. Daarbij de eerste termijn.

De voorzitter: Dank. Dank ook voor het aanbod dat eventueel te technisch ook schriftelijk nog kan voor de raadsvergadering zal ik er dan inderdaad ruim voor de raadsvergadering even bij zeggen. BVR, de heer Braam.

De heer Bram: Dank u wel voorzitter. Een paar vragen zijn al gesteld met name als het gaat om de situatie rondom sociale woningbouw. Ja, in het collegeakkoord staan natuurlijk dat wij ons best zouden gaan doen om de stad aantal te verhogen in Rijswijk. Zodanig dat ieder geval die dertig procent norm minimaal gehandhaafd blijft. Dus, dat is in ieder geval wel puntje van aandacht wat ik aan de voorgangers nog even mee wil geven. Wat ik daarnaast wel als aandachtspunt, vooral ook in de richting van het college mee wil geven, en dat geef ik telkens ook aan en ik mis dat eigenlijk een klein beetje altijd in de stukken die we krijgen, is dat juist ook nu weer meer toeval dan wijsheid, Rijksoverheid en de provincie hard inzetten op het realiseren van de uiteraard wel de wat duurdere variant van sociale woningen en dus zo goed als zeker ook weer ruimte om financieel daar, ja, ze halen zich enig voordeel van te hebben via subsidies en dergelijke. Ik zou zeker richting het college ook het verzoek willen geven van houdt dat in de gaten of probeer beide partijen, de ministeries en de provincie, te benaderen om te kijken welke geldstromen binnen kunnen worden geharkt om dat maar even zo oneerbiedig te noemen. Dan het tweede punt, niet onbelangrijk, we hebben een hoop zaken in beslotenheid besproken over plussen en minnen, ik zie in ieder geval dat de meeste zaken nog even op de lange termijn worden geschoven dat daar ongetwijfeld dan nog een echte discussie hier in openbaarheid zou gaan zeggen in de raad zou plaatsvinden. Wel wil ik meegeven dat voor Beter voor Rijswijk het parkeer gezien, het twee keer aanpassen wat er gebeurd is voor ons wel nu klaar is. Dus, een verdere vernauwing van het hele parkeerregime dat zien we zeker niet zitten. Dus, afblijven. Dan het allerlaatste puntje, dan hou ik daarmee op, is de bebouwing die voor het park, voor het Wilhelminapark op de agenda stond en nog steeds in de stukken verwerkt zit, ook als het gaat om geld, voor zover mijn informatie strekt, maar misschien is het handig dat dat nog goed wordt uitgezocht, ik dacht dat we iets in het coalitieakkoord hadden opgenomen dat we dat voorlopig even niet meer op zouden nemen in onze meerjarenagenda. Dus, dat zou dan feitelijk uit de GREX kunnen worden gesloopt. Voorzitter, hier wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik naar de overkant. Mevrouw Maarseveen, GroenLinks.

Mevrouw Maarseveen: Ja, dank u wel voorzitter. Nou, we zijn blij om te lezen dat het is gelukt om voor nu de verliesvoorziening te beperken. Maar, we worden wel wat ongerust omdat, nou ja, voor GroenLinks is het belangrijk dat we toekomstbestendig bouwen en nou ja, dan worden inderdaad een beetje zenuwachtig als we zien welke keuzemogelijkheden worden geopperd in de herziening die nu niet aan de orde zijn, maar in de toekomst wellicht komen. Toekomstbestendig bouwen, daar pas terugschakelen op duurzaamheid, optimaliseren van de openbare ruimte en bouwen in het

Wilhelmina park niet bij. Dus, we vroegen ons af, ja, wat bedoelt u met het optimaliseren van de openbare ruimte? En, hoe gaat u ervoor zorgen dat er definitief niet gebouwd gaat worden in het Wilhelminapark om de woordkeus van mijnheer Braam te gebruiken: afblijven van het Wilhelminapark. En nou, mijn voorgangers hebben al een heleboel vragen gesteld over de sociale woningen, dus dat laat ik eventjes. Ook in het kader van de efficiëntie. Waar ik nog wel nieuwsgierig naar was is, is het bedrijventerrein 't Haantje-Pasgeld nu officieel ontvlochten en overgedragen aan het IPP en betekent dat dan dat het IPP aan de businesscase gaat werken? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Dolmans, D66.

De heer Dolmans: Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst, D66 Rijswijk is blij met de vrijval van een komma negen miljoen in de verliesvoorziening. En ja, dat duidt er ook wel een beetje op dat de ontwikkelingen op de woningmarkt behoorlijk snel gaan en volatiel zijn. Even los van dat een gedeelte daarvan ook te danken is aan verstandig ingrijpen. Dat verstandig ingrijpen dat is ook gevolg van een motie die we hier in de raad hebben aangenomen ongeveer een jaar geleden om op zoek te gaan naar subsidies en andere mogelijkheden om de verliesvoorziening te beperken en om werk te maken van de risicobeheersing met hetzelfde doel. Ik wil echt complimenten geven aan het college, want het is hartstikke goed dat aan de motie uitvoering is gegeven. Maar, in aansluiting op de woorden van de heer Braam valt er qua subsidies nog meer te halen. Wees daar heel gehaaid op zou ik bijna willen zeggen. Ik was een beetje verward door de woorden van de heer Van Enk, want volgens mij staat er nergens het voorstel om de woningdichtheid te vergroten. Dat was een van de opties voor optimalisatie, maar volgens mij kiezen we daar vanavond niet voor. Als ik dat fout heb dan hoor ik dat graag, want dan verandert mijn inbreng enigszins. In de motie van vorig jaar is ook opgeroepen om geen maatregelen te nemen die ten koste gaan van de kwaliteit van de verdere ontwikkeling van RijswijkBuiten en ik ga hem even positief formuleren. Welke maatregelen, los van de financiële kant, kunnen wij nemen om de kwaliteit van RijswijkBuiten nog verder te vergroten? Want, we hebben bij de grondexploitatie altijd gehamerd op die balans tussen financiën en kwaliteit en de heer Hoyer als inspreker eerder vanavond, vroeg ook al om onderhoud van oevers en groen en in die zin zou ik heel specifiek willen zijn. Welke aanvullende maatregelen ziet het college in die zin om de kwaliteit van RijswijkBuiten, onder andere wat betreft leefbaarheid en biodiversiteit, te verbeteren en te onderhouden? In samenhang daarmee, we hebben indertijd ook ingestemd, of ingestemd, daar heeft het college een voorstel voor gedaan, om de ontwikkeling van de bos- en parkloper verder mogelijk te maken, ook financieel. Hoe staat het met die ontwikkeling? Want, als de ecologische samenhang in het gebied en de groene gebieden daarbuiten niet in stand wordt gehouden en wordt verbeterd, bijvoorbeeld in de huidige situatie spoor en Lange Kleiweg als blokkade, ja, dan gaat het niet goed met een natuurontwikkeling in het gebied en dan kunnen we wel die bos- en parkloop over twee jaar realiseren, maar die blokkades liggen er nu. Dus, mijn vraag is van hoe gaat het met de ontwikkeling van de bos- en parkloper in die zin? Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Ik kijk naar de heer Van der Veer, PvdA.

De heer Van der Veer: Dank u wel voorzitter. Wethouder, college bedankt voor het voorstel. Wij waren in de veronderstelling dat na de Sionsgaerde bijeenkomst in november dat er nog eentje vooraf kwam voordat wij in februari en op latere momenten over dingen gingen spreken die hier benoemd worden. Dat ten eerste. Dan is al veel gezegd over de woningbouw, sociale woningbouw. Ook ik heb daar vragen over. Wat zijn nou precies de cijfers betreffende de sociale woningbouw? In de ouwe prestatieafspraken wordt een getal van achtentwintig genoemd, we verhogen naar honderd en dan vervallen er weer honderdzeventig en honderd. Wat wordt hier nou precies bedoeld? In de stukken die ik vanmiddag ter inzage heb gekeken, kon ik het ook niet geheel terugvinden. Dus, daar ben ik eigenlijk wel benieuwd naar. En, wat is het verschil tussen sociale huurwoningen die worden

veranderd naar honderd appartementen? Betekent dat, dat de grondgebonden woningen, als het al grondgebonden woningen waren, naar een appartementencomplex gaat? Dan in datzelfde stuk wijziging opgenomen in de grondexploitatie, pagina twee van zeven, daar staat de eerste alinea wordt twee keer in het raadsvoorstel in zijn geheel hetzelfde opgenomen, dus dat kan wellicht aangepast worden. Dan het wat volgens de Partij van de Arbeid een beetje out of the box denken was, mogelijkheden zoeken om de boel financieel aantrekkelijker te maken. Maar, wat ook andere partijen al hebben gezegd, dat mag niet ten koste gaan van de kwaliteit. We hebben daar amendement en moties over aangenomen. Dat betekent dus, het woordje nog mag wat ons betreft gewoon geschrapt worden, we gaan niet bouwen in het Wilhelminapark, dat is uit den boze voor de Partij van de Arbeid en wij gaan zeker niet het openbaar gebied versoberen, want zo lees ik dat, ten koste van om het financieel aantrekkelijker te maken. Dat voor het eerst termijn voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel en iedereen weet het vast, maar dat stuk dat ter inzage was, was een stuk ter inzage met reden en niet openbaar bij de stukken. Dus, wij proberen als je ons voor het smoezen op te letten dat we niet stiekem onze mond voorbijpraten over stukken waar we het hier in de openbaarheid niet over zouden hebben. Puur dat u weet waar wij het even over hadden. Nergens een aanspraak op iemand. Het gaat hartstikke goed. Ten slot, PG&R? Nee? Dan ga ik door naar de wethouder als de wethouder zover is.

De heer Van de Laar: Ja, ook weer een beetje willekeurig volgorde, want het zijn allerlei verschillende onderwerpen. De publieksversie waar het CDA naar vraagt, daar moet ik nog even een antwoord op krijgen of we die nog, maar als die hier nu niet bijstaat, dan moet die dus blijkbaar er nog en worden toegevoegd. Maar, die moet er wel komen inderdaad. Pasgeld-West, daar gaat het dan veel over. Inderdaad, u doet, voorzitter, selecteerde de heer Van Enk een aantal aannames die niet correct zijn. U heeft het over de extra huizen dat er dan allemaal tuintjes verloren gaan. Dat klopt niet. Het gaat toch over dat die huizen op een extra laag verdeeld over de appartementsgebouwen die daar zijn gepland dat ze daar worden gezet. Die hebben dus ook een andere parkeernorm dan de parkeernorm van een. Die suggestie die u ook werkte, vijftig huizen, vijftig auto's. Dat is niet zo. Dat is veel lager. Ook omdat voor een deel de sociale huur betreft. En, dan een antwoord naar mevrouw Niesen. Wat is die parkeernorm? Of in zijn algemeenheid over de parkeernorm. We hebben bestemmingsplan vastgesteld in de raad. Die parkeernorm die daarin staat verandert niet. Ook met deze GREX. Dus, dat is niet een van de maatregelen die we hebben genomen om minder auto’s daar in dat gebied toe te laten. Dus, die parkeernorm blijft hetzelfde zoals uw rad heeft vastgesteld in het bestemmingsplan en u in hoger beroep bij de Raad van State er ligt. Daarmee kan ik ook gelijk bij de heer Braam tegemoetkomen in uw vraag van dit moet de laatste keer zijn dat we de parkeernormen in dat gebied verlagen. Dan we stellen niet voor om af te wijken van het bestemmingsplan als het gaat over het aantal huizen, maar het aantal huizen dat heeft u gezet op duizend in het plan en voor wordt gesteld om die maximale ruimte te benutten. Daarvoor hoeft het bestemmingsplan niet te worden gewijzigd. Te benutten op een manier waarop het eigenlijk de minste impact heeft op de openbare ruimte of eigenlijk bijna niet als je het hebt over het verhogen van een nog een laag in bouwlagen bij van de appartementen die er zijn. En, wat hebben we dan? Dan hebben we en ook extra geld verdienen we dan feitelijk. Dat is positief, want die opdracht heeft uw raad ook gegeven aan het college om te zoeken naar financiering, maar sociale woningbouw levert minder op dan vrije sector. Dat is een feit dat we allemaal weten. Tegelijkertijd refereert de heer Braam heel terecht aan het coalitieakkoord, maar daar heb je het coalitieakkoord niet voor nodig om te zien dat de wachtlijsten in de sociale woningbouw alleen maar ophogen en dat het landelijk beleid en het provinciaal beleid op dit moment vrij strikt gericht is om dertig procent in gemeenten te handhaven. Ik begeef me nu op het gebied van collega Van Malsen, maar het is zelfs zo dat de provincie nu aan het denken is over gemeenten die niet voldoen aan de dertig procent norm algemeen in de stad, dat

bij nieuwbouwplannen mogelijkerwijs veertig procent sociale woningbouw toegevoegd moet worden om die dertig procent maar te houden. Dus, met deze toevoeging, wat op het geheel van RijswijkBuiten slechts een klein percentage is, hebben wij gemeend en tegemoet te komen aan het verminderen van de wachtlijsten en tegemoet te komen aan het mitigeren of het verminderen van de verliesvoorzieningen om het zo te zeggen en daadwerkelijk een thuis te kunnen bieden voor mensen ook met een kleine portemonnee in Pasgeld-West wat slechts, en het is natuurlijk een mate van perspectief wat u daarop heeft, maar slechts tien procent sociale woningbouw in zijn geheel heeft voor de hele wijk. Dan de vragen van de VVD, de sociale woningen. Daar heb ik dus in ieder geval al een hoop over gezegd. Ik zie wel in tweede termijn of dat ook voldoende was. Dat zijn er tweeënveertig die er bijkomen. Ik begrijp dat het een beetje een getallen circus is. In de lokale prestatieafspraken zei de heer Van Dam net die vervallen. Nee, ja dat gaat weer wat ver zo een statement. Nee, dank je wel. Dat gaat weer wat ver zo een statement, want we komen, we zijn in overleg met Vidomes. Hebben wij een invulling gegeven aan de lokale prestatieafspraken waar Vidomes toen heeft opgenomen dat het hun wens is om honderdzeventig woningen sociaal extra bovenop de afgesproken hoeveelheid te realiseren in RijswijkBuiten. Gezien onze eigen opdracht en de wens van Vidomes hebben we gekeken nou, wat is nou maximaal mogelijk en wij hebben daar gekeken naar de verhouding middenhuur en sociaal ook, waarbij Vidomes uiteindelijk dus heeft gekozen nou, dan kiezen wij voor sociaal, omdat dat de kern is van ons bestaan. Niet midden huurwoningen bouwen, maar sociale woningen bouwen en dat is dus uitgekomen op tweeënveertig, dus dat dat is een verschil inderdaad wel met honderdzeventig in de lokale presentatieafspraken. In totaal zijn er dan honderd sociaal en ook nog een aantal middenhuur. Die vier ton risico daar moet inderdaad even schriftelijk tegemoet komen, omdat die vier ton … Uiteindelijk onderaan de streep uitkomt van de berekening van de kwantificering van alle risico's die zich in RijswijkBuiten in de GREX mogelijk voordoen. Dus, ik weet niet of het zo te herleiden is naar een specifiek iets, maar daar komen we dus inderdaad schriftelijk op terug. BVR, subsidies en D66 niet daartoe oproepen. Ik denk dat we de afgelopen jaar hebben we iets meer dan dertig miljoen subsidies inmiddels binnengehaald en je ziet bij de subsidies die er zijn altijd gelabeld aan iets. Dus, de Startbouw-subsidie betekent dat je binnen een jaar daadwerkelijk de bouw moet starten van projecten die onrendabel zijn. De woningbouw impuls, dat voor grote aantallen ook, nou, allemaal labels en normen. We zijn er heel scherp op dat zodra er als we een project hebben wat binnen zo een label valt, dat we dat dan aandienen. Zo hebben voor de machinist in geld binnengekregen. Zo hebben van de knelpuntenpot van de provincie ook geld binnengekregen. Dat was tweeënhalfduizend euro per woning geloof ik. Zo hoop ik dat we voor Pasgeld-West ook weer geld binnenkrijgen, want ook daar is weer een knelpuntenpot voor opengesteld. Maar, dat heeft dus alles te maken met de voorwaarden die de subsidieverstrekkers er zelf aan geven. Uit de GREX kan worden gesloopt, toen gingen mijn oren even spitsen en BVR, wat kan uit de GREX worden gesloopt? Dat was het pannenkoekenhuis of te horecavoorziening in het Wilhelminapark meen ik. Die zit sowieso al buiten de GREX, maar u kent de geschiedenis, het is een, ja, een beetje een hoofdpijndossier mag toch wel zeggen, omdat dat twee keer een tender hebben gedaan die al twee keer mislukt is. Of een keer zag het er heel goed uit gelukt, maar heeft uiteindelijk toch degene die daar een prachtige pand zou neerzetten of pandje heeft zich teruggetrokken vanwege de economische omstandigheden en nu zitten we weer te kijken van kunnen we daar tijdelijk een foodtruck of zoiets neerzetten? Maar, u kunt ook als raad zeggen misschien ook nog onder invloed van de inspreker die we hebben gehad, het park wordt al zodanig goed gebruikt, er is helemaal geen horecavoorziening nodig en laten we pleiten voor rust, maar dan kunt u zelf een amendement indienen en zien of daar een meerderheid is voor inderdaad. Maar, met de GREX heeft het niks te maken. GroenLinks, optimaliseren openbare ruimte. Ik begrijp inderdaad, nu ik net ook nog eens een keertje keek nog in detail naar het raadsvoorstel, dat het misschien wat verwarrend is dat de maatregelen die daar worden genoemd, nemen we die nou wel of nemen we

die nou niet? Dat is misschien een beetje gek geformuleerd, maar de heer Braam sloeg de spijker op zijn kop. Die las de eerste zin voor, die nemen we nog niet en dan gaat het over bijvoorbeeld bouwen in het Wilhelminapark. Er staat inderdaad, nou, die worden voorlopig nog niet genomen of die worden uitgesteld en u maakt heel duidelijk de GroenLinks weer wat u daarvan vindt. U wilt absoluut niet bouwen in het Wilhelminapark. Nou, dat wil het huidige college ook niet, dus we stellen het ook niet voor om te gaan doen. Dat is gelijk het antwoord op mevrouw Niesen. Daar hebben wij nog geen enkele plannen voor of gedachten bij, maar in de bijeenkomst waar de heer Van der Veer naar verwijst namelijk, de Sionsgaerde bijeenkomst, en excuus naar de luisteraars, dat heeft inderdaad een besloten karakter waarin we met elkaar van gedachten wisselen wat zijn allemaal de opties? Daar heeft u opgeroepen om alle opties op tafel te leggen en bebouwing van het groen is natuurlijk een optie, maar nogmaals, dit college is daar geen voorstander van en dat hebben we ook niet voorgesteld om te gaan doen. Dat betekent hetzelfde voor de optimalisatie van de openbare ruimte. We hebben toen gepresenteerd dat we pleinen die waren ingetekend in bepaalde vormen, een trapezium kon je een rechthoek van maken en dat leverde uitgeefbare ruimte op. Met andere woorden, ruimte waar je aan kunt verdienen, maar die keuze hebben we ook niet gemaakt. We hebben dat gewoon allemaal in dezelfde vormen gehouden zodat de openbare ruimte en de pleinen waar mensen dus kunnen ontspannen, dat die allemaal van dezelfde grootte blijven en een groene inrichting die is nog überhaupt nog niet ontworpen. Dat is gelijk een antwoord op of dan kom ik bij het antwoord op mevrouw Niesen over wat is nou het verschil tussen openbare ruimte en uitgeefbare ruimte. We hebben een lap grond als Rijswijk en van een bepaald stuk zeggen we nou die verkopen we aan om projectontwikkelaars die geven we uit, uitgeefbare ruimte en daar verdienen we geld op. Een ander stuk grond daar zeggen we nee, dat is openbare ruimte en dat nou, zou je van kunnen zeggen dat kost ons geld op de begroting, omdat we dat groen moeten onderhouden. Maar, de maatschappelijke baten daarvan zijn natuurlijk torenhoog zoals u zelf ook al zegt en dat u een aantal van u ook heel kritisch bent van, die openbare ruimte mogen we niet geen concessies op doen. Het bedrijventerrein ’t Haartje, scherpe vraag, nee, dat zit nog niet bij het IPP. We zijn daar ge… Nee, laat ik het houden … Er zijn wel twee GREX’en, dus we hebben dat wel ontvlochten de financiële situatie rondom die bedrijventerreinen, dus die hebben uit de GREX gehaald zodat we nu twee GREX’en hebben, zodat we en misschien wel subsidies zouden kunnen krijgen voor die bedrijventerreinen als die mogelijkheid zich voordoet. Vorig jaar was er een heel momentum bij een ministerie van economische zaken ruimte voor economie en dat voelde aan alsof daar subsidies zouden komen. Geen idee of dat het met het huidige kabinet weer zo is, maar het is nog dus nog niet geregeld, maar we hebben het we zijn wel de eerste stap gezet. D66, bedankt voor de complimenten. Het was inderdaad wel een zoektocht, want zoals u ook bij die bijeenkomst waar ik net naar verwees van Sionsgaerde zelf geloof ik al tot de conclusie kwam. Met al die maatregelen is het ongelooflijk moeilijke puzzel om en de kwaliteit te behouden, een zeer dringende motie die u heeft aangenomen, en de verliesvoorziening te mitigeren en sociale woningbouw agenda et cetera et cetera. Ik denk dat we met dit voorstel er toch wonderwel erin geslaagd zijn, met complimenten aan het programmabureau, om die puzzel te leggen met behoud van kwaliteit en tegelijkertijd de verliesvoorziening een beetje omlaag te krijgen. Maatregelen aan de financiële kant. Die vraag begreep ik niet helemaal. Ik dacht gelijk aan de rentepercentages waarvoor wij leningen afsluiten et cetera, maar vervolgens had u het over de beheerkosten geloof ik van het groen. Misschien dat u in tweede termijn die vraag nog kunt voor duidelijken. Aanvullende maatregelen voor het beheer van het behoud van de huidige biodiversiteit daar ging een vraag over, maar dat vind ik te veel op het terrein van de heer Wit. Daar ben ik niet to geëquipeerd om die vraag te beantwoorden. De bos- en parklopen wel. Dat is wel iets natuurlijk om het even plat te zeggen, we moeten niet het hele gebied aan gort platrijden met bouwwagens en de hele natuur aan gort helpen voordat we die bos- en parkloper aanleggen. Nu durf ik wel te verzekeren dat dat niet gaat gebeuren. Ook gezien waar de

bos- en parkloper ook nu al ligt eigenlijk. Dus, dat gebied wordt niet bebouwd en het bouwverkeer zal zich allemaal vanaf de Prinses Beatrixlaan en deel van de Lange Kleiweg plaatsvinden. U makt daar een scherpe opmerking waar we rekening mee zullen houden dat we die natuurwaarde ook tijdens de bouw moeten behouden. De PvdA, ik denk dat ik in de vorige beantwoording daar antwoord op heb gegeven. Onder andere de openbare ruimte en sociale woningbouw. Dan de vragen die nog open staan van het Rijswijkse Belang. Ik hoop dat ik die nog, die heeft u schriftelijk ingediend, snel erbij kan halen. Excuus voor de … Even de …Dat ging onder andere over die uitgeefbare ruimte zeg ik uit mijn hoofd. Over Wilhelminapark vragen zijn beantwoord. Het bestemmingsplan parkeernormen wat is die parkeernorm? Nou, die zijn dus niet anders dan het in het bestemmingsplan al staan. Dat is een hele trits. Het is niet een of twee, maar dat is heel gedifferentieerde norm. Ieder huis heeft een andere norm. Wat zijn het terugschroeven van de duurzaamheidsambities? Dat is wel een maatregel die wordt genomen maar met mate zou ik bijna willen zeggen. We hebben bij Sionsgaerde, onder andere ook met de heer Braam maakte toen een hele duidelijke casus. Deze wijk is begonnen als de meest duurzame wijk van Nederland en als wij ingeven op dat unique selling point van de energie neutraliteit et cetera, dan verliezen we eigenlijk ook waar we ooit aan begonnen zijn en ook voor de waarde van het huis en de hypotheekverstrekker, want met een bepaald label kan je misschien wel een betere hypotheek krijgen of korting of percentage. Dat moeten we zien te voorkomen. Nou, met dat allemaal in het achterhoofd, dan worden we vanavond heel goed verzorgd, met al die opmerkingen in het achterhoofd die u toen heeft gemaakt hebben we wel ervoor gekozen om ons gewoon de wettelijke normen te hanteren daar en dat is het enige wat wordt teruggeschroefd.

De voorzitter: Dat was het?

De heer Van de Laar: Eerste termijn einde, voorzitter.

De voorzitter: Ja, voordat mensen later ze niet hebben kunnen volgen omdat ze wat lekkers aan het pakken zijn met dank aan onze ondersteuning. Heel fijn als we zo vroeg beginnen. Heb ik tot nu te een toezegging horen doen en een verduidelijking horen vragen, verduidelijking op de cijfers die gevraagd werden en een toezegging om ook tijdens de bouw de natuurwaarden te behouden in het bestaande gebied dat straks de bos- en parkloper is. Mocht u dat willen aanpassen als toezegging dan hoor ik dat graag zo meteen en dan … Mag nu ook.

De heer Van de Laar: Nou, ik vind dat een te brede geformuleerde toezegging waar we naar aanleiding van het algemene Rekenkamerrapport normen volgens mij hebben geformuleerd ten aanzien van toezeggingen, maar dan kijk even naar de griffie. Maar, ik heb iets algemeens gezegd. Ik interpreteerde dat zelf niet als een toezegging volgens dat Rekenkamerrapport.

De heer Dolmans: Punt van orde, ik wil er in de tweede termijn in ieder geval nog wel een vraag over stellen.

De voorzitter: Dan is het nu nog geen toezegging en moet degene die de vraag gesteld heeft daar maar een nadere duiding op vragen, want dat is dan een betere volgorde dan dat we hem alvast noteren. Dan begin ik graag aan die tweede termijn in dezelfde volgorde. Mevrouw Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel voorzitter. Dank u wel wethouder voor de beantwoording. Toch nog een aanvullende vraag over de wijzigingsbevoegdheid. Ik begrijp dat we dus nu niet gaan bouwen in het Wilhelminapark. Dat heeft te maken met die horecagelegenheid die niet doorgaat, maar we willen het wel gaan gebruiken die wijzigingsbevoegdheid. Betekent dat dan dat we over een jaar of drie jaar of vijf jaar wel kunnen zeggen we gaan bouwen? Bouwen we dan wel alleen horeca

of gaan we dan in het Wilhelminapark misschien ook nog eens huizen bouwen? Dat nog even als aanvullende vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Jippie, ben ik weer. Dank u wel. Mijnheer Van Enk, wilt u een tweede termijn? CDA.

De heer Van Enk: Ja voorzitter. Het is me intussen langzaam duidelijk wat de tekst betekent. Per saldo dus vijftig of een kleine vijftig sociale woningen extra en dan doorschuiven van andere woningtypen. Dat ging over dezelfde woningen die drie punten gaan over dezelfde woningen. Als het zo is dat de appartementen, de flats zeg maar hoger worden, dan klopt het natuurlijk wat de wethouder zegt, dan vermijd je daarmee dat tuinen kleiner moeten worden. Maar, mijn punt geldt eigenlijk mutatie mutandis hetzelfde over de openbare ruimte. Als je een aantal woningen bouwt ook in de hoogte, dan heb je toch altijd rekening te houden met openbaar gebied en die druk op het openbaar gebied wordt groter als je nieuwe woningen toevoegt aan hetzelfde gebied. Ja, en hoe gaan we daarmee om? In feite verandert aan het openbaar gebied dus niks. Er ontstaat meer druk en dat gaat ten koste van de leefbaarheid. Vandaar mijn voorstel, waarom gaan we niet alsnog terug naar dat plan wat ik destijds had, want de wethouder zegt ja, de parkeernorm wordt voor die sociale woningen minder dan een op een, maar voorzitter, ik geloof niet dat mensen die in een sociale woning wonen bij definitie geen auto bezitten en zeker niet als je in Pasgeld-West gaat wonen waar nu en ook straks binnenkort nauwelijks openbaar vervoer is. Wordt het een beetje een compromis, we zitten een beetje te rommelen en dan wordt de autodruk op een andere manier voelbaar. Dat gaat ten koste van leefbaarheid. Daarom denk ik, maar dat is ook een oproep aan mijn collega-raadsleden, waarom kiezen we dan niet, maken we niet echt de keuze? Zeker nu we die drempel weer gaan verhogen richting die leefbaarheid. Pas het dan rigoureus aan. Ja, ik zat te zoeken, want ik weet dat in de prestatieovereenkomsten die we vrij laat toegestuurd kregen dit jaar, onderonsje, dat er ook iets instond over de parkloper. Dat moest worden gezocht, stond er, het college, de gemeente heeft zich verplicht richting de corporaties op te zoeken wat waar mogelijk we nog wat extra sociale woningbouw toevoegen. Ik heb iets gelezen destijds over de parkloper. Dat kan toch niet te maken hebben met dit voorstel, hoop ik. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof, VVD.

De heer Loof: Ja, dank u wel voorzitter. Dank ook aan de wethouder voor de beantwoording. Even voor de duidelijkheid, klopt het dat er dus schriftelijk antwoord wordt gegeven op de laatste twee vragen die ik heb gesteld. Het waren er drie in totaal, dus zo lastig is het niet, maar de laatste twee vragen die ik heb gesteld beginnen met er lijkt een behoorlijke toename van de kosten en de verschillen analyse en van diverse belangrijke kostenposten zijn, zoals in structurele voorzieningen et cetera. Ik kan gewoon de terugkijken wat de vragen waren, maar begreep ik goed dat daar dan schriftelijk antwoord op komt? Dus, daar graag nog duidelijkheid over. Dan nog de vraag over de sociale woningen. Nou, de reden die is genoemd door de wethouder. Wat ik niet heb gehoord zijn welke kosten hier dan mee zijn gemoeid. Dus, daar graag nog antwoord op. Dan zou ik daarbij graag ook nog richting zowel de wethouder als mijn collega, mijn rechter-rechterzijde het volgende willen aangeven. In ieder geval richting de heer Braam. De heer Braam, vandaar de rechter-rechterzijde. De heer Braam had het over de afspraken die zijn gemaakt over de dertig procent. De heer Braam weet ook dat is afgesproken om goed op het geld te letten en dat verliezen binnen de grondexploitatie worden gedekt. Ik denk dat de heer Braam het zeker met ons eens is als wij dan zeggen dat het toevoegen van sociale woningen dan niet de juiste optie is om die grondexploitatie te dekken. Daarnaast is ook een duidelijke afspraak gemaakt om aan tien procent sociale woningen in RijswijkBuiten te voldoen. Hij houdt men heel graag aan afspraken en dat siert hem heel erg, maar deze keer doe ik het eventjes, dus bij deze dat nog gezegd hebbende. Ook richting de wethouder. Dus goed om dat nog eventjes mee te nemen. Ook de veertig procent norm van de provincie. Die heb

ik nu al meerdere keer in deze raad te horen gekregen. Bijna alsof ik in de Provinciale Staten zit. Volgens mij heeft de minister van Binnenlandse Zaken duidelijke taal geuit over die veertig procent en hem nagenoeg nog net niet de nek omgedraaid. Ik heb ook her en der wel wat dingen gehoord dat een redelijk vermoeden is dat het provinciaal ook niet gaat gebeuren. Dus, dat nog even gezegd hebbende en tot slot graag nog … Nee, eigenlijk alleen nog de bevestiging over de schriftelijke beantwoording van vragen. Dat is het. Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja dank. Ja, om te beginnen waar mijn buurman mee eindigde. Kijk, waarom ons het ook een beetje bevreemde dat die maatregel voor sociale huur erin staat is omdat dit inderdaad een voorstel is om kosten te besparen en op het moment dat je nog een raadsvoorstel de raad ingooit wat kosten moet besparen en daarin iets gaat noemen wat eigenlijk ons meer gaat kosten ja, dan roept dat enigszins toch wat vragen op. Maar goed, dat heeft misschien hier geen niks in het Forum geen ruimte daarvoor. Vragen die ik nog wel open heb staan en dat was eigenlijk uit de eerste termijn kwamen die op. Met name door de bijdrage van het CDA en D66. Volgens mij was het waar, en dat bevestigde de wethouder ook, dat we die ophoging van het aantal woningen in Pasgeld-West van rond de negenhonderd naar duizend woningen al hadden besloten in het bestemmingsplan, maar nu wordt er in het raadsvoorstel ook iets genoemd over de Rijswijksche Vlechterij in Sion. Ik neem aan dat dat ook geen nieuwe ophoging is van het aantal woningen, maar ik wil het hier toch even checken zodat ik straks niet met mijn partij ineens voor stem voor een verhoging van het aantal woningen in dat gebied. Dus, graag daar nog even de checkvraag voor. Dan de maatregelen waar nu van wordt afgezien, wat ook al door meerdere partijen is benoemd. Ja, is daar, daar wordt nu vanaf gezien, maar als we straks voor dit raadsvoorstel stemmen kan het college dan zonder met een raadsvoorstel te komen, alsnog deze maatregelen nemen? Ja of nee. En, ik volgde de wethouder toch net niet goed genoeg denk ik daarnet. Mijn vragen over hoeveel woningen er daadwerkelijk terechtkomen in dit gebied. Ik heb nu opgeschreven sociale huur daar komen honderd woningen en het aantal midden huurwoningen staat nu op zesenveertig. Ik wil dat toch nog even checken of dat nou klopt ja of nee. De laatste vraag die ging toch nog over de financiën. Die heb ik niet beantwoord gekregen en ik dacht dat hij werd toegezegd, maar in het laatste tien seconden van de bijdrage van de wethouder zag hij toch af van een aantal toezeggingen. Dus, ik ga hem toch nog een keer proberen. We hebben 1,89 miljoen euro weten te besparen. Tegelijkertijd zegt dit stuk: onze risico's die stijgen met vierhonderdnegenduizend euro. Waarom stellen we de verliesvoorziening dan niet bij met een komma vier, acht, acht miljoen. Dus, die risicoreserve, waarom halen we die niet eigenlijk van deze besparing af? Dat is de vraag die ik nog open heb staan en daarbij houd ik het voor mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Braam, Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Voorzitter dank u wel. Nou, allereerst voorzitter via u, de wethouder bedankt voor de antwoorden in eerste termijn. En inderdaad hoor, de stroom van subsidies die tot nu toe toch elke keer worden binnen geharkt, al dan niet via signalen vanuit Beter voor Rijswijk prima. Dus, daar hopen dat dat ook veilig voort zal worden gezet. Nog even terugkomend op wat er net door de buurman werd gezegd. Er zijn natuurlijk een aantal zaken in de regio die een rol spelen waar we als Rijswijk wel mee te maken krijgen. Binnen het coalitieakkoord hebben we duidelijk afspraken gemaakt en die zijn voor Beter voor Rijswijk heilig zoals u weet, dus daar zullen we ons altijd keurig aan houden en ook aan afspraken die niet helemaal in de lijn van onze partij liggen, maar afspraak is afspraak. Dat betekent ook dat op het moment als we praten over sociale woningbouw in algemene zin, is er gewoon aangegeven dat we in Rijswijk de ondergrens dertig procent handhaven en als dat linksom of rechtsom gerealiseerd kan worden dan is dat vooralsnog even om het even. Dan de

veertig procent sociale woningbouw die ook wel even genoemd werd. Dat staat in het akkoord van de provincie. Er zijn een paar boeren, er is een boerenpartij die blijkbaar zich nogal sterk heeft gemaakt met een combinatie van GroenLinks en Partij van de Arbeid om dat in ieder geval op papier te krijgen. Maar, ik ben het volledig met u eens dat dat een mission impossible is. Deel vijf, dus kunnen nog aardig wat films worden gemaakt in die sfeer. Maar goed, ieder geval, in Rijswijk hebben we afspraken gemaakt voor die dertig procent. Daar houden we ons aan en ja, verder in ieder geval heb ik geen toevoeging op de antwoorden die ik in eerste termijn heb gekregen. Dus, dank u daarvoor. Voorzitter, aan u weet het woord.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Ga ik snel door naar mevrouw Maarseveen, GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel voorzitter. Is Van Maarseveen, maar het maakt niet uit. Dank u wel wethouder voor de beantwoording in de eerste termijn. Nog heel even een vraag voor de zekerheid, want u gaf aan dat die extra appartementen dat wordt dan gerealiseerd door een extra laag op de gebouwen. Is dat inderdaad een extra laag op gebouwen of is dat een mogelijkheid? En, het verhaal over de sociale huurwoningen en de getallen die heen en weer vlogen. Ik moet eerlijk zeggen, ik snap het nog steeds niet, dus misschien moet ik het even terug gaan luisteren, maar als u het nu ook nog even in Jip-en-Janneketaal kan vertellen zodat iemand die niet zo heel goed is met cijfers het ook snapt. Dat zou heel fijn zijn. En, het was me inderdaad duidelijk dat de maatregelen die nu in het voorstel staan nu nog niet aan de orde zijn, maar we maken ons er wel al druk over. Ook zoals collega Van Weij al aangegeven heeft van als het hierin staat, wat gaat er dan mee gebeuren? U geeft aan dat bebouwing van het groen een optie blijft en ja, wij willen graag dat het Wilhelminapark groen blijft en dan zeg maar even afgezien van het pannenkoekenhuis. Even los daarvan zien we wel graag dat er in het Wilhelminapark niet gebouwd wordt. Dus ja, zouden we op zich graag van u een toezegging krijgen dat er in het Wilhelminapark niet gebouwd gaat worden. Even kijken. Nou, het verhaal over ‘t Haantje is duidelijk en nog heel even een vraag over het terugschroeven van de duurzaamheidsmaatregelen die zijn met mate geeft u aan maar wat is dat dan precies met mate? Dus, daar ben ik ook nog wel even nieuwsgierig naar en dat is het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we door naar de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ja, dank u wel voorzitter. Allereerst dan maar de vraag aan de griffie om volgende keer aan de heer Wit te vragen als wethouder om bij de discussie over grondexploitatie aanwezig te zijn, want nogmaals, het gaat niet alleen over financiën. Het gaat ook over de inrichting van het gebied en kennelijk heb ik een aantal vragen gesteld die bij een andere wethouder thuishoren. Dus, een direct verzoek aan de griffie om dit aan het college over te brengen. Dan wat betreft de bos- en parkloper. Het gaat niet alleen om het behouden van de huidige, ja, hoe moet ik het zeggen, migratie mogelijkheden voor soorten. Het gaat ook om de knelpunten die er nu zijn en met name het spoor en de Lange Kleiweg. Hoe sneller die, nee laat ik, ja positief formuleren, hoe sneller die knelpunten worden opgelost, hoe beter het is. Als de heer Van de Laar die vraag niet kan beantwoorden, dan het verzoek om de vraag door te geleiden aan de heer Wit en daar schriftelijk op terug te komen. Wat betreft sociaal. Ja, even duidelijk, ook wij zullen ons gewoon aan het coalitieakkoord in die zin houden, dus dertig procent als basis. Wat betreft Wilhelminapark niet bouwen. Ja sorry, maar dat kunnen we tien keer zeggen in de raad en volgens mij hebben we het al meerdere malen uitgesproken, dus dat gaan we voorlopig gewoon niet doen. Daan we ook voorlopig niet, het woordje voorlopig maar weghalen, gaan we niet doen. Dan als laatste punt ook aan de heer Van de Laar om de vraag dan maar door te gelijken aan het college en ik zou het fijn vinden als het college daar schriftelijk op terug zou komen. We hebben verschillende malen gevraagd om monitoring van soorten in het gebied vanwege de ontwikkeling binnen het gebied. Ik hoor daar echt gewoon helemaal niks op terug en ik begin daar een beetje ongeduldig over te worden. Dus, met dringende

vraag via de heer Van de Laar van wanneer kunnen we iets horen over de monitoring van de van de icoonsoorten? Het verzoek op die vraag dan maar door te geleiden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Veer, uw tweede termijn, PvdA.

De heer Van der Veer: Dank u wel voorzitter. Wethouder, bedankt voor de beantwoording. Ik kom toch nog even terug op pagina twee van zeven over de wijzigingen opgenomen in de grondexploitaties. Ik neem aan dat het raadsvoorstel in ieder geval aangepast gaat worden vanwege de eerste alinea die twee keer is opgenomen. Ook wij houden ons natuurlijk aan de dertig procent zoals afgesproken. Wij zouden graag ook antwoord wil hebben op wat komt er nou precies voor aantal, want die cijfers die zijn opgenomen, dat maakt het allemaal niet zo makkelijk. Wellicht komt u daar schriftelijk op terug voor de raadsvergadering. Dan de maatregelen. De laatste alinea op die pagina. Als het voornemen is van het college, het huidige college, om deze maatregelen niet te nemen, er staat een woordje nog, waarom schrappen we dan deze maatregelen niet uit het raadsvoorstel? Want, dan hebben we daar verder helemaal geen discussie meer over. Dat was het voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond of de wethouder kan antwoorden en wil ik u allemaal ook, het is inmiddels half elf geweest, sorry, half tien geweest, maar we proberen te koersen op een snelle behandeling. Ik hoorde ook al dingen die schriftelijk afgedaan gaan worden. Ik hoorde dan graag van de wethouder wanneer dat zou kunnen en op welke termijn, dan wel dat dingen snel en spoedig beantwoord kunnen worden. Wethouder, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Voorzitter, geen discussie over de maatregelen, dat is juist het tegenovergestelde wat ik eigenlijk wil en wat ik zie met dit voorstel. Ik wil wel discussie. We hebben in de Sionsgaerde bijeenkomst allerlei maatregelen gepresenteerd en met de getallen erbij en die ga ik nu niet in de openbaarheid benoemen, maar die liggen vertrouwelijk ter inzage en deels komen die ook schriftelijk naar u toe. Maar, u zag dat dat zeer verschillende maatregelen zijn, zoals de bebouwingen in het Wilhelminapark en de openbare ruimte en alles wat vanavond voorbij is gekomen. Het is een zeer politiek besluit en discussie juist om daar van gedachte over te wisselen, want die dingen staan namelijk tegenover elkaar, kunnen tegenover elkaar staan. Dus, ik vind dat het college daar transparant in moet zijn. Wat zijn de opties? Die liggen voor en u ziet zowel in de openbare en de besloten stukken, en ik heb net de toezegging gegeven dat de publieksversie eraan komt, hebben we als college ook al goedgekeurd, vind ik dat u alle opties moet kennen en ook moet beoordelen of u daarin wil instemmen. U ziet welke keuze het college maakt. Nee, we gaan niet bouwen in het Wilhelminapark en we voeren ook de motie uit die u in meerderheid heeft aangenomen. Namelijk, we beknibbelen niet op de kwaliteit. Dat is in zijn algemeenheid en dan kom ik naar de vraag van mevrouw Niesen van nu niet, in de toekomst niet. Nou ja, de raad is de baas van de openbare ruimte in Rijswijk en u kunt bepalen waar u gaat bouwen. Dat kan ook in de landgoederenzone, maar daar ben ik zelf echt helemaal geen voorstander van en daar is dit college ook helemaal geen voorstander van, dus dat stellen we ook niet voor. Maar, het is wel altijd een optie die u als college of als raad heeft. Ten aanzien van specifiek het Wilhelminapark en dat gebied is er inderdaad een wijzigingsbevoegdheid die het college heeft om daar te gaan bouwen. Maar, ik neem aan dat zijn we nu niet van plan. Het is nu heel politiek, ik neem aan dat met de verstedelijking in de toekomst alleen maar superveel meer politiek zal zijn en daar mening over zijn. Dus, ik kan me niet voorstellen dat er ooit een college komt die er gewoon zelfstandig besluit om dat te gaan doen. Ik denk dat daar, maar daar bent u natuurlijk zelf bij. Kortom, voor de makkelijke luisteraar. Er wordt op dit moment niet gebouwd in het Wilhelminapark en dat is ook echt niet de bedoeling. Ik merkte bij twee raadsleden dat naar aanleiding van wat de heer Braam had ingebracht en vooral naar aanleiding van mijn eigen beantwoording dat twee dingen door elkaar werden gehaald. Namelijk, de

horecavoorziening bij de vijver en het bouwen, het potentieel bouwen van woningen aan de rand van het Wilhelminapark. Dat zijn twee verschillende zaken waarvan ik heb gezegd nou, die woningen daar heb ik nu echt voldoende over gezegd, wat niet gaat gebeuren en die horecavoorziening bij die vijver dat heeft niets met de GREX te maken, maar daar kunt u los van deze GREX van bepalen, omdat u ook de geschiedenis heeft, willen we die horecavoorziening nog? Ja of nee. U zou zomaar een amendement vreemd aan de orde van de dag kunnen indienen om daar gewoon vanaf te zien. Maar, daar ga ik verder nu niet in, want het heeft echt niks met de GREX te maken. Even kijken. Nou heb ik mijn blaadjes door elkaar gegooid geloof ik, maar ik ga toch even … D66, u heeft de vraag niet herhaald ten aanzien van de financiële maatregelen voor het beheer van de, maar op zich zijn die wel, u zou ze nog kunnen stellen en dan doen we ze schriftelijk af. De knelpunten van de bos- en park…

De voorzitter: Ik geloof dat de heer Dolmans dit wil verduidelijken of is de toezegging voldoende?

De heer Dolmans: Ja nee, de heer Van de Laar, u heeft gelijk en ik, hij zit in het vervolg op de vraag op de eerste vraag die ik stelde over de bos- en parkloper en daarmee samenhangend ook de vraag aan het college van wat gaan we doen om zeg maar het onderhoud van de oevers en het onderhoud van het groen waar mogelijk in ieder geval in stand te houden en verder te verbeteren? Maar, voor mij zit die samenhang daar ook met de bos- en parkloper.

De voorzitter: Ja, de wethouder.

De heer Van de Laar: Ja, ik denk dat het interessant is om dat ook mee te nemen met het Pasgeld-Oost omdat daar heel veel oevers komen en in het slagenlandschap waarvan het idee is om die oevers daar te verbeteren. Daar moet ook dan tegelijkertijd bij wat zijn de onderhoudskosten daarvan? Voor Pasgeld-West kant of aan die kant van de Lange Kleiweg heeft dat iets minder van toepassing. Nog naast het feit overigens, wat we de vorige keer ook hebben geconstateerd, dat de bos- en parkloper buiten de exploitatie begroot, buiten de grondexploitatie onderhouden zullen worden. Dan sociaal voldoende over gezegd. Wilhelminapark en de monitoring van de soorten van het gebied. Ik begreep van Mark Wit dat u daar de laatste keer nog een gedachtewisseling over heeft gehad en dat dat ook een discussie is die verder gevoerd kan worden bij het groenbeleid, maar daar ga ik denk nu niet op in, omdat het niet mijn portefeuille is. Maar, uw punt daar is duidelijk. Ik begrijp wel dat de biologen hier in huis er net een ander perspectief op hebben, maar dat wil ik dan echt parkeren bij het groenbeleid of bij mijn portefeuillehouder collega Mark Wit.

De voorzitter: Ik denk dat de heer Dolmans en verduidelijking heeft wat er precies mee gaat gebeuren.

De heer Dolmans: Nou, ik kan me voorstellen dat de heer Van de Laar er geen antwoord op kan geven, maar dan stel ik hem hier maar gewoon via de griffie. Ik wil daar gewoon antwoord op hebben. Ik bedoel, we zitten hier nou al zo lang om te vragen en daar komt gewoon elke keer geen antwoord. Wanneer gaan we beginnen met de monitoring en wanneer kunnen we de resultaten daarvan zien? Hoe moeilijk kunnen we het maken?

De voorzitter: Griffie heeft de vraag genoteerd. Wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Ja, heel verleidelijk om iets, maar dat ga ik niet doen. Een raadsvoorstel aanpassen. Dat is inderdaad een slordige fout die de heer Van der Veer daar heeft opgemerkt. Twee keer dezelfde alinea, maar het lijkt me wat overdreven om, nou, ik denk dat het wel getrouwen aangepast kan worden. Dat is geen probleem zo een technische zonder enige inhoudelijke consequentie. De cijfers van de woningbouw. Nou, even in de basis. Ik zal u en de hele raad een

overzicht doen toekomen van die welke getallen gaat het nu om, maar in de basis gaat het erom dat u in het bestemmingsplan duizend woningen de maximale ruimte heeft gegeven. In het oorspronkelijke plan van de GREX stonden iets van negenhonderdvijftig woningen, negenhonderdveertig woningen en we hebben gezegd we gaan gewoon die volledige ruimte gebruiken, waarvan tweeënveertig sociaal. Nou, dat heeft gevolgen voor …

De heer Van Enk: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, heer Van Enk.

De heer Van Enk: Even per interruptie. Waren die 945 ook niet de basis voor het overleg met belanghebbende? Of is om overleg met de belanghebbenden altijd over duizend woningen gesproken? Ik herinner me dat we daar uitgebreide inspraak over hebben gehad.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van de Laar: Ja, we hebben geen participatie over de GREX over de plannen die daar staan, maar over het bestemmingsplan daar hebben altijd duizend woningen in gestaan.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van de Laar: Dan ga ik even kijken. BVR had verder geen vragen meer. GroenLinks de optopping, is dat een keuze of is dat een maatregel? Nee, dat is wel echt de bedoeling dat die daar komen die extra appartementen. Wel een interessante reflectie van de heer Van Enk over dat de beschikbare openbare ruimte dan wel drukker wordt. Dat klopt en daarom hebben we er ook voor gekozen om juist die openbare ruimte niet op te beknibbelen. Maar ja, voor een gebied wat er nog niet is en woningen die er nog niet zijn en de openbare ruimte die er niet is, wordt het inderdaad met tweeënveertig woningen extra verspreid over dat gebied. Iets drukker in de openbare ruimte, maar in zulke aantallen dat we niet verwachten dat de leefbaarheid daar significant negatief door wordt beïnvloed. En, de energievraag die nog openstond. Wij gaan ten aanzien van de energiemaatregelen ons volledig houden aan de wet die daarvoor is en het niet het bouwbesluit, maar dat heeft een andere naam. Volgens mij heb ik dan alle vragen gehad voorzitter. Nee, sorry, ja …

De voorzitter: En stom dat … Misschien ontbreekt er een briefje, want ik kan me er een paar herinneren.

De heer Van de Laar: Er ontbreekt een briefje, maar ik weet volgens mij ook uit het hoofd, want het antwoord was vrij simpel. Namelijk, schriftelijk afdoen. Het was de eerste vraag of de twee laatste vragen van de VVD schriftelijk zou kunnen afdoen over de kosten. Ja, deels is zat dat ook in die geheime informatie en de risicoparagraaf wordt ook schriftelijk beantwoord. De opmerking van de heer Van Dam.

De voorzitter: Ja, de vertrouwelijke informatie voordat mensen denken dat we hier hele rare dingen aan het doen zijn. De heer Loof.

De heer Loof: Ja, ook fijn en dank ook wethouder. Ik wilde toch nog heel eventjes wat vragen over de, ik heb u daar eigenlijk niet meer over gehoord, kan de wethouder in ieder geval erkennen dat de afspraak is dat er in RijswijkBuiten tien procent sociale woningbouw zal worden gedaan en dat sluitende GREX zou zijn die ook binnen de GREX in eerste instantie wordt opgelost en kan de wethouder ook toezeggen dat het college daar zich ook op inzet om aan die afspraken te voldoen? Dank voorzitter.

De voorzitter: Dank. De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, bedankt voor de beantwoording en ook voor de toezegging. Ik had nog een vraag openstaan en dat was een checkvraag op de Rijswijksche Vlechterij in Sion. Die hadden we al in een eerder raadsvoorstel opgehoogd toch? Die aantal woningen. Dat gebeurt niet nu met dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Wethouder ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ja, de VVD, erkenning van die tien procent van sociaal. Ja, dat is dan ook het aantal wat we halen in RijswijkBuiten. En, een sluitende GREX. Ja, met een verliesvoorziening is die sluitend, maar liever zonder verliesvoorziening neem ik aan dat u zegt, maar ik denk niet dat ik dat kan toezeggen. We hebben de vorig jaar de GREX met een hele forse verliesvoorziening die opliep toch wel zo een, wat is het, met twintig, achttien komma negen miljoen verhoogd naar, wat is het, veel groot bedrag en de looptijd daarmee ook verlengd tot 2030, maar ik denk niet dat het in 2030, toen hebben we ook geconcludeerd, de sturingsmaatregelen die we hebben en het gebied dat bebouwd wordt, wordt ook steeds kleiner. Dus, vandaar dat we echt aan het puzzelen zijn. Wat kunnen we überhaupt nog doen? Dus nee, ik denk niet dat in 2030 de met de geprogrammeerde, dit is een beetje wel wat het gaat zijn tenzij we nog heel veel subsidies binnenhalen.

De voorzitter: De heer Loof.

De heer Loof: Ja voorzitter, dank. Ik wilde de wet… Kijk, als de wethouder het had kunnen toezeggen was het prachtig geweest. Ik had hem niet voor zo een bus wilde ik hem nou ook weer niet gooien. Ik bedoelde meer in combinatie met de sociale woningen, dus dat we nu wel sociale woningen gaan toevoegen maar tegelijkertijd wel die GREX sluitend willen houden en op die manier de toezegging nou, we gaan alles proberen om dat te doen in combinatie met die tien procent afspraak dus ook. Dank.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van de Laar: Ja, ik weet niet exact waar of ja, ik weet ongeveer natuurlijk waar u op doelt, maar die tien procent die moeten we, dat is een afspraak die moeten we naast geven en we blijven ook tot 2030 ook gewoon nastreven dat die verliesvoorziening waar kan laag wordt met alle mogelijke maatregelen bijvoorbeeld ook op financieel gebied en rentes en dat soort dingen om dat omlaag te krijgen. Hiermee, als dit zo is, is het gebied locked om zo te zeggen. Daar kunnen geen extra woningen meer bij. We maken afspraken op basis hiervan met ontwikkelaars, met bouwers en zo. Dan gaat dat gewoon gebeuren, dus daar past geen sociale woning meer bij, maar het is zo dat we minder verdienen, dat is misschien het betere frame als ik vanavond zo hoor, op sociaal dan dat we verdienen op vrije sector. Maar, dat is de prijs voor volkshuisvestelijk beleid en solidair zijn met elkaar en mensen met een kleine portemonnee ook een huis kunnen bieden in deze prachtige wijk. Overigens, dat had ik eerder willen doen verwijzen naar de raadsinformatie brief die het college heeft verstuurd over de vijf sporen aanpak op het sociaal. Op meerdere momenten vandaag heb ik gedacht is die raadsinformatie brief goed aangekomen? Maar, ik kan dat nummer nog een keertje doorsturen als u wilt, maar wij hebben dus een vijf sporen aanpak om die dertig procent te halen. Sluit ik af voorzitter, want ik wil niet van de heer Van Malsen alles overdoen of zijn rol hier invullen, maar ik zie toch een interruptie.

De voorzitter: Ja, ik wilde net zeggen. Ik zie daar een hand omhoog gaan, de heer Loof. De laatste dan.

De heer Loof: Ja, dank voorzitter. Ja, dat was ook meteen het laatste. Dat wilde ik zeggen. Ik wilde alleen even, de wethouder heeft het over, in deze wijk dan ook mensen met kleine beurs et cetera,

daar gaat het mij niet om. Sociale woningen, prima. We hebben die dertig procent afspraak. Staan we voor. De vraag is alleen, moet dat nu hier op deze plek? Dat wilde ik even benadrukken. Zeker gelet op die grote verliezen die we hebben in de GREX, want de verliezen die we daar hebben, kunnen we ook weer heel veel dingen in de gemeente op elders andere plekken ook weer niet doen. Dat is natuurlijk ook weer een bepaalde mate van solidariteit die je naar elkaar wilt hebben.

De voorzitter: En, had u dan een vraag aan de wethouder?

De heer Loof: Ik denk dat de wethouder het daar wel mee eens is.

De voorzitter: U had een verduidelijking?

De heer Loof: Ja.

De voorzitter: Mijnheer van Enk, u wilt ook een vraag …

De heer Van Enk: Ter aanvulling nog. Ik hoor steeds dat de dertig procent dat we onder de dertig procent zakken, maar wanneer is dat geconstateerd?

De voorzitter: Dat vraagt u aan?

De heer Van Enk: Aan wie er maar antwoord kan geven. Ik hoor het van verschillende zijden. Ik heb het nog nooit gezien.

De voorzitter: Dan kijk ik naar de wethouder of hij dat kan, want volgens mij staat er nog iets op open.

De heer Van de Laar: Ja, dat is echt de heer Van Malsen die hier, en dan wordt het een woondebat, maar laat ik het in algemene termen houden. We hebben een ongelooflijk groot woningbouwprogramma. Het bestaat grotendeels uit vrije sector en zodra je meer bijbouwt dan zak je heel snel door die grens van dertig heen en daar laat ik het nu even bij. Dus, het is over, dat is een misschien een beetje theoretische benadering, maar het is wel wat het is. De Vlechterij, daar sluit ik mee af. Dat zijn aantallen die er gewoon al in de programmering zaten die er niet extra bovenop komen. Die Vlechterij die is heel succesvol verkocht. Dat waren in totaal geloof ik negen woningen in het dure segment, levensloopbestendig en die worden binnenkort start de bouw. Een toevoeging daar toch bij. Waarom is die genoemd? We gaan woningen in Parkrijk die ook gewoon in de planning staan om eenzelfde soort methode ontwikkelen en dan snijden wij de ontwikkelfee van de ontwikkelaar eruit. Dus, dat doen we voor een groot deel risicomijdend, omdat we, we gaan niet zelf ontwikkelen en zelf bouwen. Dat gaat allemaal via de aannemer. Maar, dit zijn type huizen waarvan de verkoop toch zeker wel gegarandeerd is gezien resultaat in het verleden en daarmee kunnen we op een slimme manier nog extra geld verdienen eigenlijk voor de gemeente of kosten besparen. Daar komt het op neer. Voorzitter.

De voorzitter: Dank. Dan hoop ik dat ik hiermee dit agendapunt af kan sluiten zodat we door kunnen naar het volgen… Heel even, bij agendapunt negen was, ik vergeet aan u te vragen of dat, gezien de bespreking, door kan als akkoordstuk? Ja. Dat was het raadsvoorstel herstelbesluit bestemmingsplan Pasgeld-West. Ja, die negen, vorige agendapunt gaat akkoordstuk. Ik ga ervan uit dat u deze wijziging nummer tien als bespreekstuk wil. Nee, negen als akkoord, tien als bespreekstuk. Dan wordt die zo genoteerd. Wil ik voorstellen om vijf minuten te schorsen, zodat iedereen die vanaf zeven uur hier aan tafel zit en niet weg heeft kunnen rennen heel even naar de wc kan en gaan we, dat betekent dat we doorgaan om tien uur.

11. Raadsvoorstel Mobiliteitsstrategie

De voorzitter: Geachte mensen, we gaan weer beginnen en nu zie ik iemand op de publieke tribune staan die ik hier nodig heb. Dus, of die persoon op de tribune die eigenlijk in de zaal hoort te zitten, echt een pas erin wil zetten. Betekent ook dat ik toch de heer Cupedo als eerste het woord geef om te beginnen. Ga uw gang. En, zodat mensen weten waar we zijn. Bij de mobiliteitsstrategie.

De heer Cupedo: Ja leuk. Dank u wel voorzitter. Omwille van de tijd en de VVD die komt nu aanlopen, kunnen wij ons behoorlijk vinden in de vragen die de VVD heeft gesteld, dus wij sluiten ons daarbij aan. Ik heb nog wel een kleine toevoeging of ik heb het niet gezien of niet goed gelezen, maar wij hebben nog een aantal vragen om zo te zeggen. Punt een, het creëren van het eenrichtingsverkeer bij de Herenstraat hoe het daarmee zit. Het aanpakken van bromfietsers van Rijswijk, bijvoorbeeld door de pollers te vervangen door camera's, een vaste bewaakte fietsenstalling in Oud Rijswijk zonder dat het ten koste gaat van een autoparkeerplaats. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Ja, dank u wel. Dan ga ik nu alsnog naar de heer Loof van de VVD als hij het akkoord vindt. Er was een lijst met vragen ingeleverd en de vraag is, heeft u nog andere opmerkingen en toevoegingen? Vast, maar …

De heer Loof: Dank voorzitter. Nou, ik had al graag antwoord gehad eigenlijk, want dan had ik nu in eerste termijn eventueel op de antwoorden vragen kunnen stellen. Maar, dan verwacht ik straks gewoon hele duidelijk gedetailleerde puntsgewijze antwoorden en dan kan ik in de tweede termijn eventueel verder op in. Dank.

De voorzitter: Ja, dus u verwacht inderdaad dat deze in de inbreng van de wethouder terugkomen, dan wel hij aangeeft wanneer dat terugkomt. Dank. Dan ga ik door naar de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja dank. Ja wij hadden ook inderdaad wel vragen. Kijk, ik las dit stuk en er staan heel veel logische dingen in. Bijvoorbeeld dat het voorstel volgens het STOMP-principe geschreven wordt en daarnaast wordt er onder dat kopje netwerk benadering wordt vermeld voor voetgangers wordt een aanpak uitgewerkt om te komen tot een comfortabele, aantrekkelijke en veilige routes naar voorzieningen zoals winkelcentra en scholen. Het lijkt net een brochure. Dus, wij dachten van nou goed wat een ontzettend mooie tekst. Dan kunnen we misschien toch ook wel de uitvoering van onze motie van 9 november 2021 verwachten. Namelijk, het voetpad van RijswijkBuiten naar de Bogaard, want daar wachten we inmiddels al drie jaar op. Dus, als die wordt uitgevoerd dan zou ik ook willen weten op welke termijn kunnen we dat dan verwachten? Dan hadden wij nog een tweede vraag en die gaat over het station Rijswijk, want daar wordt in het college werkprogramma of een ander document wordt in ieder geval gezegd dat de ambitie is om niet meer het eigenaarschap te hebben over het station. Maar, ik vroeg me af wat is de status update daar en de ambitie daarvan en op welke termijn aan we daar wellicht wat veranderingen in zien komen? En, dan zien we op verschillende plekken in de tekst dat er maatregelen worden genomen om het autobezit omlaag te krijgen. Het autobezit wordt gezegd of er wordt aangegeven in ieder geval dat het autobezit daalt op pagina negentien bijvoorbeeld, terwijl de cijfers van het CBS toch echt laten zien dat het autobezit stijgt in Nederland. Dus nou, ik hoop dat daar misschien nog de wethouder iets meer over kan toelichten, want die twee lijken niet met elkaar te kloppen. Daarnaast wordt benoemd dat de auto ruimte moet maken voor leefbaarheid. Je ziet ook dat parkeerplekken worden opgeofferd voor deelmobiliteit en voor fietsnietjes. Er wordt verderop in de tekst benoemd dat makkelijker een parkeerplek te vinden als bezit afneemt. Dat is in principe ook waar, maar als het bezit afneemt en

het aantal parkeerplekken daalt, dan blijft de parkeerdruk gelijk. Ik vroeg me toch af hoe die twee met elkaar matchen. Ja, en over het algemeen, ga ik hem toch weer even benoemen, er is op een gegeven moment een motie genoemd dat de auto toch echt wel belangrijk is voor heel veel Rijswijkers. Zeker op het moment dat er nog geen alternatief is en ik krijg toch een klein beetje het gevoel in dit stuk dat die auto niet heel erg serieus wordt genomen. Dat vind ik toch wel jammer, want heel veel mensen zijn er toch echt wel afhankelijk van, zeker als het alternatief er nog niet is in Rijswijk. Dus, dat is meer een mededeling. Ik hoop dat de rest van de vragen in ieder geval wel beantwoord kunnen worden en daarbij wil ik het laten voor mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik door naar de overkant. Mevrouw Van Maarseveen of wie mag het, nee. Oké. Ga uw gang.

Mevrouw Oude Alink: Ja, dank u wel voorzitter. Ja, dank u wel voorzitter. Ja dit stuk. Waar hebben we het hier over? Vooral het maken van keuzes. Er komt overal in dit stuk helder naar voren dat de ruimte echt beperkt is en dat de stad nu al dichtslibt en dat we keuzes moeten maken voor een toekomstbestendige stad. Dat begrijpt GroenLinks. Dat onderschrijven wij ook volledig. Kijkend naar de snelheid van de groeiambities van onze stad vragen wij ons af hoe kunnen deze ambities op het vlak van mobiliteit ook op tijd gerealiseerd worden? Hoe maken we de straat op tijd veilig en ook schoon? Want, het is nu al best wel een probleem. Dus, volgens ons moet je wel snel ingrijpen en gaat dat op tijd lukken volgens het college? Wij vragen ons ook af hoe groot het verwachte effect is op de luchtkwaliteit van de geplande maatregelen. Want, uiteraard daalt de uitstoot van schadelijke stoffen bij een lagere snelheid voor het autoverkeer bijvoorbeeld, maar kunnen we ook een significante daling, ondanks de toename van de inwoners en de bijbehorende verkeersbewegingen, terug moet zien. Ja, de daling die zien we nu al, maar is dat ook voldoende? Is het ook de bedoeling dat we alle vormen van mobiliteit gaan verbeteren? Want, we zien dat de doorstroom eigenlijk van alle modaliteiten verbetert in dit plan. Hoe moet dat dan precies? Kan dat ook lukken in de schaarse ruimte, want er staat wel in inderdaad dat dat zou moeten kunnen, maar graag nog een toelichting. En, wat waren de afwegingen voor de prioritering van de grote maatregelen? Dus, eerst acute veiligheidsknooppunten oplossen, dan het versterken van de hoofdstructuren en dan de snelheidsverlaging. Hoe bent u daartoe gekomen? Hebben we ook nog wat meer gedetailleerde vragen. We hebben momenteel een fietscultuur die een iets hogere snelheid heeft dan voorheen. Wij vragen ons af, hoe heeft de wethouder daar rekening mee gehouden of kunnen houden überhaupt bij het schrijven van deze strategie? Want, het is best een recente ontwikkeling. Voor bedrijventerreinen vinden wij de sociale veiligheid nog een aandachtspunt wat mobiliteit treft ook, want er zijn wat gebieden in Rijswijk die hebben niet zulke goede voetpaden bijvoorbeeld en minder mensen maken daar gebruik van. Dat zorgt voor best wel veel anonimiteit op straat en zo een betere infrastructuur voor OV en fietsers bijvoorbeeld hier ook verbeteringen kunnen brengen. Er staat ook nog een punt in over pakketlocaties en het logistiek inrichten buiten de wijk. Het lijkt ons een slim idee, maar moeten we daarvoor misschien nog afstemmen met bezorgdiensten en andere bedrijven en hebben we misschien voorbeelden uit andere steden waarin dit werkt? Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik naar mevrouw Van der Weij, D66.

Mevrouw Van der Weij: Dank u wel voorzitter. Allereerst mooi dat dit stuk er is. Het strategiedocument over mobiliteit waarin aandacht is voor zowel de s, de t, de o, de m en de p. STOMP kort gezegd. Het sluit ook aan bij de presentatie die we gehad hebben. Wij hebben ook nog wel een aantal vragen en ik begin maar even met aan te sluiten bij een aantal vragen die daarnet gesteld zijn. Sowieso schriftelijk door de VVD, maar ook over het station en over de Herenstraat. We noemden net al voetgangers. Wij zijn benieuwd hoe het met de schoolzone specifiek daarin staat. Die heb ik niet kunnen terugvinden in het stuk, maar misschien kunt u dat toelichten. En, ik heb nog

drie andere korte vragen. Een heel gedetailleerde, er staat een kaart op pagina zestig, met hoofdroutes voor fietsen voor auto's, dertig en vijftig kilometer per uur, maar er staan ook stippellijnen zonder legenda. Dus, ik ben even benieuwd wat de stippellijnen daarin betekenen of u die kunt toelichten. En, de vraag die ik voor u heb is, er zijn een aantal moties geweest ter afdoening en een aantal moties gaan over verkeerde mobiliteit. Ik zag wel een aantal staan, bijvoorbeeld de P van parkeren dat die is opgenomen in dit stuk, maar van een aantal zag ik dat niet expliciet staan terwijl ik wel denk dat dat met dit stuk zo is. Misschien kunt u dat nog wat toelichting geven. Tot zover mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, dank u wel.

De heer Stam: Een puntje van orde.

De voorzitter: Ja.

De heer Stam: Voor de mensen die thuis meekijken staat erboven dat we nu bij het vragenuur zijn, dus misschien is dat verwarrend.

De voorzitter: Toen we begonnen stond er zomaar elf en nu staat er twaalf.

De heer Stam: Dus, ik noem het maar even.

De voorzitter: Beste mensen van de techniek, dank u wel. Ze hebben ons gehoord, dank voor laten weten. We zijn nog steeds gewoon bij het raadsvoorstel mobiliteitsstrategie. Zo snel gingen we nou ook weer niet. Kan ik de heer van de … Nee. Ga uw gang, PvdA, de heer Max.

De heer Stuijfzand: Dank u voorzitter en dank aan het college voor het voorbereiden van dit raadsvoorstel. Deze mobiliteitsstrategie is vertaald naar een zevental strategische keuzes waarmee richting wordt gegeven aan de vraag hoe mobiliteit kan bijdragen aan onder andere de brede welvaart. De volgende vragen vanuit onze fractie. Vraag een gaat over de basis bereikbaarheid. Op welke wijze verbeten deze strategie ook de basis bereikbaarheid van financieel kwetsbaar Rijswijkse burgers? Rekening houden met betaalbaarheid en beschikbaarheid. De vraag twee is de regie pakken in deelmobiliteit. Welke verwachting heeft de wethouder wanneer de gewenste mobiliteitshub integraal in alle Rijswijkse wijken zijn georganiseerd? Is het na de pilot in Leeuwendaal vindt er in elke wijk eerst een pilot plaats? Dit om enerzijds de bestaande en toekomstige oneffenheden met deelvervoersmiddelen zoveel mogelijk te voorkomen en anderzijds praktisch van aard dat bewoners ook weten waar ze deelmobiliteit kunnen vinden in de wijk om deelmobiliteit verder te kunnen bevorderen. En als laatste, Smart City, in hoeverre zijn de voordelen van Smart City integraal meegenomen in deze strategie, behalve het aanpassen van de verkeersregelinstallaties in voordeel van de voetgangers en de fietsers. Dank u voorzitter. Dat was het voor de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Partij voor Gelijkheid & Rechtvaardigheid. Nee? Ga ik nog naar rechts. Ja, mevrouw Niesen, ga uw gang, Beter voor Rijswijk.

Mevrouw De Haan-Niesen: Rijswijks Belang.

De voorzitter: Sorry. Serieus, excuus, zit ik te checken of er nog steeds elf staat, kijk ik naar links. Mevrouw Niesen, nog steeds van Rijswijks Belang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u, dank u. Even zien. Dank voorzitter. Dank college voor dit raadsvoorstel. Rijswijk Belang heeft ook een aantal vragen. Sommige liggen in lijn met mijn voorgangers, maar wellicht anders gesteld. We kunnen lezen onder het kopje ruimte staat bij woningbouw waar sprake is van sterke verdichting sturen we maximaal op het gebruik van

vervoersmiddelen met een laag ruimtegebruik en zo min mogelijk luchtvervuiling. Kan de wethouder uitleggen wat hiermee wordt bedoeld? Gaan we dan bepalen wie welk vervoersmiddel moet gaan gebruiken? Hoe zit dit? Onder het kopje doorstroming, dat betekent dat auto's op hoofdwegen meer prioriteit krijgen, fietsers krijgen meer per prioriteit op andere wegen. Kan de wethouder uitleggen welke prioriteit de auto's dan krijgen? Dat is ook niet helemaal duidelijk. Dan hebben we het kopje keuzevrijheid. Rijswijks Belang is van mening dat iedereen, net zoals de VVD al schetste, zelf mag bepalen welk vervoersmiddel zij gebruiken. Er wordt dan gesteld dat Rijswijkers hebben de vrijheid zelf te bepalen welk vervoersmiddel ze gebruiken. We zorgen ervoor dat reizigers het vervoersmiddel kunnen kiezen dat het best past bij hun reis en dat reizigers voor een reis makkelijk meerdere vervoersmiddelen kunnen gebruiken. Waarom staat dit überhaupt in het raadsvoorstel? Dan hebben wij het eigenlijk met name over het woordje keuzevrijheid. Ik bedoel, iedereen is toch vrij om te reizen zoals hij of zij wil? Kan de wethouder dit bevestigen. Dan onder het kopje netwerkbenadering wordt gesteld, het hoofdnetwerk voor de auto's bestaat uit vijftig kilometer per uur wegen, andere wegen worden dertig kilometer per uur. Dit zorgt voor een goede doorstroom voor de auto. Kan de wethouder dit uitleggen? De gemeente staat een groot gedeelte van de dag al vast, omdat er veel weg afsluitingen zijn in onze gemeente en de wegen om onze gemeente heen dat er niet eens vijftig kilometer per uur gereden kan worden, zelfs geen dertig kilometer per uur. Eerder stapvoets. Hoe gaat dan de doorstroming verbeteren door de snelheidslimiet aan te passen? Graag een verduidelijking van de wethouder hierop. En, in bijlage C lezen we dat in 2024 het nieuwe parkeerbeleid wordt opgesteld. Kan de wethouder aangeven wanneer dat gaat gebeuren? Dit is het voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam, ChristenUnie, ga uw gang.

De heer Stam: Ja, dank u wel. Ook mijn fractie heeft met interesse de mobiliteitsstrategie gelezen. Allereerst steun voor het uitvoeren van het STOMP-principe en mobiliteit gaat over veel, want het gaat natuurlijk over ons directe leefomgeving en over de verdeling van schaarse ruimte. En dus gaat het ook over het maken van keuzes. Wat er het raadsvoorstel staat beschreven, dat de luchtkwaliteit in Rijswijk de een na slechtste van heel Nederland is en dat is misschien een statistiek die we wel kennen of waar we aan gewend zijn, maar die we niet gewoon moeten vinden wat betreft de ChristenUnie. Wat ons betreft is dat dus ook een absolute topprioriteit. In het verlengde ook met wat GroenLinks al opbracht, we gaan ervan uit dat de maatregelen die voorgesteld worden inderdaad een positief effect hebben op de kwaliteit van de lucht, maar kunnen we dat ook meten? Dus, wat is de nulmeting en hebben we inzicht in wat voor effecten de verschillende maatregelen hebben op de luchtkwaliteit? Daarom vraag ik ook aan de wethouder of die zeven strategische keuzes misschien niet scherper gemaakt hadden moeten worden? Ik ben ook benieuwd naar wellicht een prioritering die de wethouder ziet binnen die strategische keuzes. Hoe past genoemde keuzevrijheid, waar de fractie van Rijswijks Belang, ik moet het ook goed zeggen, ook naar refereerde. Hoe rijmt dat met de ambitie om inwoners te stimuleren om vervoersmiddelen te kiezen die minder uitstoot en minder ruimte innemen? Overigens iets wat de ChristenUnie kan steunen, maar moeten we daar niet dan gewoon eerlijk over zijn? In het verlengde hiervan, hoe staat de wethouder tegenover een bewustwordingscampagne als het gaat om de slechte luchtkwaliteit in Rijswijk? Om inwoners op te dragen om vaker bijvoorbeeld fiets te nemen of andere vervoersmiddelen die lage uitstoot hebben. Er wordt al gerefereerd aan een campagne en gedragsaanpak in dit stuk. Ziet de wethouder hier ruimte? Als het gaat om de manier van mobiliteit heeft de ChristenUnie drie prioriteiten. Deelmobiliteit, de fiets en het OV. Een aantal opmerkingen bij die drie type mobiliteit. Allereerst, deelmobiliteit. Fijn dat er maatregelen worden genomen op dat gebied. Uiteraard verschillende behoeftes ook per wijk. Dan denk ik ook aan het aanwijzen van parkeervakken voor deelauto's. Ik zie dat dat in Te Werve en in Leeuwendaal het geval is, maar hoe zit het in de andere wijken en hoe

wordt bepaald in Leeuwendaal en Te Werve hoeveel plekken er voor deelauto's worden voor de vrijgehouden? En, deelmobiliteit gaat ook over carpoolen. Heeft de wethouder inzicht in hoe de huidige carpoolplekken worden gebruikt en of er behoefte is aan meer carpoolplekken? Kan dit meegenomen worden, bijvoorbeeld in die bewustwordingscampagne waar ik het al over had? Automobilisten zitten immers vaak alleen in de auto en nemen veel ruimte in. Ten aanzien van de fiets vindt de ChristenUnie dat het asfalteren van bestaande fietspaden van bestaande, betegelde fietspaden om precies te zijn prioriteit moet hebben. Om het nemen van de fiets te stimuleren en prettiger te maken. Hoe rijmt die wijkgerichte benadering die wordt gekozen hier in dit stuk met het aanleggen van goede fietsverbindingen door heel Rijswijk en sterker, nog door de hele regio? Want, dan wordt het pas echt aantrekkelijk om de auto te laten staan. Dan het OV. Er wordt in ingezet op hoogwaardig OV. Wat betekent hoogwaardig openbaar vervoer concreet hoe rijmt dat met de voorgenomen sluitingen van de haltes in Rijswijk door de HTM? Mensen moeten juist dicht bij OV op een halte kunnen stappen of dicht bij hun woning op een OV-halte kunnen stappen. Op die manier wordt het OV een aantrekkelijke optie voor inwoners van Rijswijk. Dus, hoe verhoudt zich dat tot elkaar? En tenslotte nog over de parkeerregulering die mogelijk wordt uitgebreid. Mijn vraag is, zorgt dat niet juist voor meer auto's die met elkaar dus juist meer druk leggen op de openbare ruimte? Tot zover. Dank u wel voor de beantwoording alvast.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik door naar het CDA. De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Dank u wel voorzitter. Mijn vraag is eigenlijk met name wat deze mobiliteitsstrategie ons nu nieuw leert vergeleken met het mobiliteitsplan wat we volgens mij zo een tweeënhalf jaar geleden in de raad hebben vastgesteld. En, het mobiliteitsprogramma, het zijn termen waar je natuurlijk een eigen invulling aan kan geven, maar voor mij is vooral van belang wat is dan het nieuwe wat hierin staat? Want, het STOMP-principe, dat kunnen we hier met zijn allen enthousiast omarmen, maar dat doen we al vele jaren. Alleen, als we keuzes moeten maken, en daar had mevrouw Oude Alink het over, als we keuzes moeten maken dan doen we dat vaak aan de hand van concrete woningbouwplannen, zoals het vorig agendapunt. En, wat kiezen we dan? Dan kiezen we voor verdichting, dan kiezen we voor meer parkeerplaatsen en minder groen, hogere druk op het publieke groen en dat strookt niet met die mooie verhalen die in zo een mobiliteitsstrategie dit keer staan. Tenzij je het natuurlijk op een hele andere manier wil lezen en dat kan ook. Je kunt ook net zo goed lezen dat we hier afscheid nemen van het STOMP-principe, want als aan de ene kant in dit plan sprake is van het beïnvloeden, het stimuleren van gedragsverandering, dan is er een andere punt in dit plan staat weer de keuzevrijheid centraal. Dat Rijswijkers hebben de vrijheid zelf te bepalen met welk vervoermiddel ze gebruiken en daar volgt gewoon een tekst op. Is dat het STOMP-principe? Is dat gedragsbeïnvloeding? We zorgen ervoor dat ieder vervoermiddel goed kan doorstromen. Nou, het wordt van harte omarmd door een aantal partijen die het daar heel erg mee eens zijn, maar wat stellen we nou vast als we straks in de raad instemmen met deze strategie? We kunnen er allerlei voorbeeldjes uitpikken en vragen aan de wethouder hoe het daarmee staat, maar ik moet zeggen voorzitter, dat ik dat soort rondjes en discussies al zo vaak heb gehoord. Het lijkt meer op een soort gezelschapsspel en ik vraag me af, ook vraag aan de wethouder tweede, los van de toegevoegde waarde, wat kost het om zo een strategie te maken? Hij ziet er prachtig uit. Er is ook een aansluiting met de regio gevonden, maar dat kan natuurlijk ook op een heleboel andere manieren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik rond naar of iedereen zijn eerste termijn heeft gehad. Ik zie de heer Van Dam net nog een keer opkijken dat er iets miste. Nee? Nee, was een checkvraag dat we iedereen hadden gehad en of er, ik dacht, ik zag ergens een hand ergens ophoog gaan, maar dat was dan voor waarschijnlijk iets heel anders bedoeld. Dan ga ik naar de wethouder.

De heer Van de Laar: Ja voorzitter, dank u wel. Ik begin bij BVR, de Herenstraat, hoe zit het ermee? We hebben een participatie gehad naar aanleiding van de inrichting van de Geestbrugweg. Daar hebben we de Herenstraat toen wij betrokken en. De Geestbrugweg is natuurlijk toen onderdeel geworden van de besluitvorming van het Masterplan Bereikbaarheid CID Binckhorst waar in 2026 een projectbesluit voor wordt genomen. Dan staan wij voor … Daar hebben we bij die besluitvorming hebben we ervoor gekozen om de Herenstraat daar niet in mee te nemen, dus de Herenstraat kunnen we als een apart iets zien. We staan nu voor de keuze, gezien de financiële situatie in welk tempo we daarmee doorgaan. Gaan we dat nu al doen? 2025, er is een motie voor eenrichtingsverkeer. Gaan we dat nu doorvoeren of wachten we tot de uitvoering van de Geestbrugweg? Nemen we dat dan allemaal in een keer mee? Ja, dat is een besluit dat we moeten nemen bij de kadernota, maar vooral wat mee wordt genomen dus in de begroting voor 2025 en daarna. Dus, of wij de Herenstraat, wanneer vooral, opnieuw gaan inrichten en het eenrichtingsverkeer gaan realiseren en alle verbeteringen die daar verder mogelijk zijn. Dus, dat staat met andere woorden op dit moment on hold, omdat we ook hebben gezegd dat we met de ondernemers eerst rond de tafel gaan. U had het geloof ik over pollers en camera's, maar die pollers zijn weg toch? Er hangen camera’s.

De heer Cupedo: Dan heb ik die informatie niet paraat.

De voorzitter: Verduidelijkende vraag. Dank ja, even via de voorzitter.

De heer Van de Laar: Een fiets-, bewaakte stalling, daar zijn we eigenlijk permanent naar op zoek. We hebben nou de, maar daar hebben nou de oplossing voor gevonden dat we dus die permanente pop-up hebben, zal ik maar zeggen, op zaterdag. Dat was onderdeel van het plan ook van de herinrichting van de Herenstraat om daar meer fietsparkeerstallingen te hebben, daar zit nog niet een bewaakte stalling bij. Dat is een beetje afhankelijk van of er daadwerkelijk daar ruimte is, winkelruimte die vrijkomt en waar we een stalling in zouden kunnen doen. We hebben wel gesprek gehoord bij De Rode Appel, voormalig groenteboer, toen die vrijkwam, maar vervolgens kwam daar toch iemand anders in. Dus, van een bewaakte stalling is op dit moment geen sprake en doen we het daar met onbewaakte stallen. Dan zoek ik even de vragen van de VVD erbij, want dat is wel zo eerlijk om die in die volgorde ook te behandelen, maar dan moet ik even door scrollen. Ja, wat is de status van dit stuk? De status is dat een mobiliteitsstrategie is. Het heeft primaire functie om te laten zien hoe we hier in Rijswijk omgaan met de vraagstukken die zich op het gebied van mobiliteit voordoen. Dat zijn vooral inrichtingsvraagstukken ten aanzien van de infrastructuur als we nieuwe wegen moeten gaan inrichten of dat we nieuwe fietspaden moeten gaan inrichten. Nou ja, dan ziet u hoe uitgebreid dit hele onderwerp kan zijn en we hebben geconstateerd in het maken van deze mobiliteitsstrategie, alles wat je doet op het gebied van mobiliteit heeft een impact op inwoners. In de mobiliteitsprogramma heeft u zelf een aantal uitgangspunten gezet waarbij u heeft gezegd: de inwoners centraal. Dat hebben wij, en dat is nieuw ten opzichte van de mobiliteitsprogramma, dat hebben wij vertaald door onder anderen met een rapport van Planbureau voor de Leefomgeving in de hand te kijken naar de brede welvaart voor de inwoner en waar bestaat dat uit? Er werd eerder ook aan gerefereerd. Dus, mobiliteit heeft ook een impact op gezondheid, mobiliteit heeft ook, is niet alleen maar de functionaliteit van het komen van A naar B, pardon. Dat hebben we allemaal verwerkt eigenlijk in dit rapport en daar zijn dan toch wel nieuwe en grote besluiten zoals hieruit dan gaat volgen als u dit aanneemt dat we op een groot deel de dertig kilometer norm voor het autoverkeer gaan invoeren. Nou, dat zegt toch aardig iets over hoe we daartegenaan kijken. De zeer strategische keuzes voor mobiliteit, wat is daar de volgorde van? Er zit een lichte prioritering in. Of, niet een prioritering, dat is het verkeerde woord, maar een redenering en dat begint bij heel fundamenteel nabijheid organiseren gewoon om het aantal vervoerskilometers te beperken. Als je

voorzieningen in de buurt hebt dan hoef je dus ook niet ver te reizen en dan als voorzieningen dichtbij zijn, dan kan je misschien ook wel andere vervoersmiddelen kiezen die minder impact hebben op de wereld. Dus, en zo zit er een beetje een logische volgorde in, maar je kan die zeven strategische keuzes zijn integrale keuzes die van invloed zijn op al die aspecten van de brede welvaart, maar ook alle aspecten eigenlijk van mobiliteit. Dus, het is met die keuzes in het achterhoofd dat we tot de maatregelen komen zoals die verderop in het rapport zijn voorgesteld. Daar hebben we zo concreet mogelijk in proberen te zijn, want je kan dit mobiliteit dus heel holistisch en breed aanvliegen, zeker als je dat doet met brede welvaart waar we, ik wilde heel graag naar een concreet plan en daarom hebben we gekeken, en dat is dan, vindt zijn weerslag op drie niveaus. Dus, op die netwerken. Welke weg gaan we hoe aanleggen, met welke snelheid? Dat bevindt zich op wijkniveau, zodat inwoners kunnen zien van nou ja, wat gaat er in mijn wijk gebeuren? Dat wordt mobiliteitsstrategie, is bijna een akelig woord van wat betekent dat? Nou, hier zie je gewoon concreet wat betekent het nou in mijn wijk? Nou, in de ene wijk betekent dat eigenlijk helemaal niks en in de andere wijken gaat dat mogelijk iets meer betekenen. Maar, je ziet ook wat je er aan potentieel positief aan kunt hebben. Daarom zijn we uiteindelijk van heel abstract naar hopelijk wat u ervaart als heel concreet gekomen. Dan geef ik gelijk ook een antwoord op ik meen dat PvdA noemde de peiling, de participatie die is genoemd. Dat is ook een vraag van de VVD. Als we het op geëngageerd niveau zeggen van achthonderd, dat is best een aardig aantal als we dat bij andere beleidsstukken doen dan zijn we al blij dat we dat aantal hebben behaald. Maar, als je dan gaat kijken op wijkniveau dan zie je dat de ene wijk, bijvoorbeeld Cromvliet en Leeuwendaal, die hebben er honderd en de Bomenbuurt die hebben er honderdzeventig of honderdzestig ofzo. Maar, de Muziekbuurt die hebben dan heel weinig. Dat voor ons, ik wil dat heel graag om te zien van ja, welke wijken zijn nou betrokken? Welke wijk hebben wij met onze gemeentelijke kanalen kunnen wij bereiken? Welke doelgroepen wonen eigenlijk in die wijken, of welke mensen wonen gewoon in die wijken en zijn die betrokken? Dus, nou moeten we in een tweede participatie ronde, wat de bedoeling is, gaan kijken van ja hoe kunnen we die nou wel zien te bereiken. Want, ook hun mening zouden we graag in de uitvoering van dit plan willen meenemen. Dus, ik stel niet voor om het plan uit te stellen, maar in ieder geval aan de slag te gaan met de uitvoering en daar inwoners bij te betrekken. De participatie mobiliteitsprogramma dat is natuurlijk ook tot stand gekomen voor participatie. Dit is een uitvoering eigenlijk van dat mobiliteitsprogramma wat al is aangenomen. De vraag lag voor, moeten we dit hier eigenlijk wel participeren? Want, dit is gewoon uitvoering. Ik zeg nou ja, het zijn toch zulke fundamentele keuzes, die wil ik toch nog een keertje uitvragen en we kunnen ook vergelijken met wat we bij het mobiliteitsprogramma hebben uitgevraagd en wat nu de antwoorden zijn. Nou, daar zit ongelooflijk weinig verschil tussen. Ware het niet dat we nu dat hebben uitgesplitst in wijken en, naar voorbeeld overigens ook van mobiliteitsprogramma, en dan zie je dat er bijvoorbeeld groen is altijd nog een heel belangrijke waarden, de openbaar vervoer moet worden verbeterd, maar ook in een aantal wijken heel sterk de fietsmogelijkheden verbeteren. Keuzevrijheid. Ja, dat is een mooi en gerechtvaardigde verdeling. Twee verschillende onderdelen. Dat is een mooi liberaal onderwerp, zou ik bijna willen zeggen richting de VVD die er ook naar vraagt, maar ook het Rijswijks Belang. Ik vond het heel erg belangrijk dat keuzevrijheid hierin genoemd werd en hoe wij daarmee omgaan, omdat je bij de mobiliteitstransitie en gesprekken daarover toch ook wel vaak een gevoel krijgt: wordt mij nou hier iets opgedrongen waar ik helemaal niet op zitten wachten? Ik wilde benadrukken dat je altijd de vrije keuze zult hebben in welk vervoersmiddel je pakt, wat voor jou het makkelijkste is en het beste gaat. Maar, als gemeente, als overheid faciliteren wij mobiliteit en geven wij de belastingeuro uit en dan moeten wij dus wel kritisch zijn op wat voor manier doen we dat. Dan kiezen wij, volgens als u dat aanneemt in het mobiliteitsstrategie, dan kiezen wij voor het faciliteren van het vervoer met een lage ruimtelijke impact, omdat de gemeentegrenzen hier niet groeien, maar de aantal inwoners wel en dat we alle ruimte, ook voor de

energietransitie die ruimte vraagt en alle andere ruimtevragers, zoveel mogelijk ruimte efficiënt willen gebruiken. We gaan voor kiezen voor het faciliteren van mobiliteit dat schoon is. Want, zoals de ChristenUnie heel terecht zegt, dat lijkt wel een feit te zijn wat we iedere keer vergeten, namelijk dat Rijswijk bovenaan de lijst staat in Nederland met de slechtste lucht. Daar zijn we gewoon verantwoordelijk eigenlijk om daar iets mee te doen. Kijk. Elektrificatie gaat daar heel erg veel in doen waarschijnlijk al. Dat is iets niet onderdeel van de mobiliteitsstrategie, maar dat is iets wat zich in de markt voltrekt. Maar, dan nog kiezen wij tot die tijd in ieder geval voor mobiliteit te organiseren met een lagere milieu impact. Nou, en zo gaat dat rijtje af. Dan behoud je gewoon die keuzevrijheid, maar als je de keuze wil hebben om met de auto bijvoorbeeld in de file te staan tijdens de spits. Ja, dat is dan wel een gevolg van die keuze. Overdag gaat de doorstroming overigens prima. Per wijk, wat is de hittestress en wateroverlast. Ja, dat is een punt, dat hebben we … Omdat brede welvaart en mobiliteit zo aan elkaar gekoppeld zijn, onder andere via de link van de hittestress en de wateroverlast en waar komt dan nou vandaan, van verstening en verstening komt van onder andere geasfalteerde straten en dichte parkeerplaatsen, hebben dat wel opgenomen in de mobiliteitsstrategie. Maar inderdaad, u merkt rechtop dat we specifiek daar in de mobiliteitsstrategie geen maatregelen ervoor hebben voorgesteld. Die zitten dan meer in het raak het klimaat actieplan, maar dat gaat dan bijvoorbeeld over waterdoorlatende stenen en geen extra investeringen in meer veel meer wegen om eens wat te noemen. De meeste maatregelen zijn voor ongeveer elke wijk hetzelfde. Waarom niet gewoon een generiek lijstje met maatregelen en niet die wijk aanpakt? Nou, die wijkaanpak heb ik net gezegd waarom dat zo belangrijk is. Ik ben van mening, als je kijkt naar die wijkaanpak, zie je in de blauwe kolom rechts allemaal heel specifieke straten staan wat daar dan in die straten gaat gebeuren. Ik denk dat dat heel herkenbaar is voor inwoners. Ik hoop eigenlijk ook dat dit reacties oproep bij inwoners en zeggen van wij zijn ondervertegenwoordigd in een participatie wij willen hierover meedenken of wij zien andere maatregelen voor ons. Nou, dan zijn ze van harte welkom en we gaan kijken hoe we die tweede participatieronde in de uitvoering verder kunnen vormgeven om die reacties ook te ontvangen. HOV Binckhorst. Dat was een vraag ook van de VVD, maar HOV dat brengt mij op de vraag van de ChristenUnie: wat is HOV? Hoogwaardig Openvaar Vervoer. Dat is sneller, gemakkelijker en frequenter. Dat is het in de basis. HOV Binckhorst, we hebben toch een besluit genomen onder randvoorwaarden. Namelijk, over de tramlijn een en de route daarvan. U heeft in dat besluit bent u akkoord gegaan zonder voorwaarden met de volgende fase, de planning en studiefase, en u heeft daarbij aangegeven welke onderwerpen u uitgezocht wil hebben voordat u akkoord kunt gaan met het projectbesluit in 2026. Nou, er zit geen licht tussen. Dat besluit dat u genomen heeft en de voorliggende mobiliteitsstrategie. Snelheid wegen verlagen van vijftig naar dertig is een effectieve maatregel om verkeershinder tegen de gaan. Dat ben ik met u eens. Onder andere doordat verkeer niet meer gebruikt wordt als doorgaande weg. Als je dertig moet rijden, wordt het misschien minder aantrekkelijk en dan zegt de navigatie ook dat je beter de hoofdroute kunt pakken. U vraagt, VVD, kunnen we niet gewoon die dertig kilometer nu al invoeren? Want, dat gebeurt ook in andere steden, bijvoorbeeld in Rotterdam en in Amsterdam en moeten we echt wachten tot we het geld hebben dat we die wegen kunnen gaan inrichten, of moeten we echt de gesprekken afwachten met de veiligheids- en hulpdiensten? Nou, dat zou kunnen. Dat is een overweging. Het is een en een grote investering en we zien in de andere gemeenten waar dat nou gewoon is ingevoerd dat daar ook grote problemen zijn met de handhaving. Dat is eigenlijk het punt waar wij vooral moeite mee hebben in afstemming met onze eigen handhavers. Als je een weg hebt die ingericht is traditioneel, zal ik maar zeggen, als vijftig, dan heb je daar ook het gevoel dat je daar vijftig kan rijden en daar kan je dus eigenlijk niet zomaar een bord dertig ophangen, omdat in dit geval de autorijden niet faciliteert in het langzaam rijden. Ja, dat is een beetje een gekke gedachten, maar zo zit het wel in elkaar. Op dit moment kan je alleen maar handhaven als er daadwerkelijk ook omstandigheden zijn dat je je kunt gedragen naar de norm. Nou, dat is een leuke

handhavingsdiscussie zou ik zeggen, maar ik interpreteer uw vraag als dat u pleit voor snelheid in het invoeren van deze maatregel. Nou, dat kan ik alleen maar omarmen. Deelmobiliteit, meerdere vragen over gesteld. Regie op deelmobiliteit. We gaan nu met een aantal gemeenten binnen Haaglanden gezamenlijk deelmobiliteit ontwikkelen. Eigenlijk waren we dat als gemeente van plan, maar toen kwamen we wel tot de conclusie van ja, dat is twee belangrijke dingen. Dat verkeer gaat over de gemeentegrenzen heen, dus dat moet voor de inwoner overal hetzelfde zijn eigenlijk. De plekken moeten hetzelfde zijn, de aanbieders moeten het liefs hetzelfde zijn. En, een ander perspectief is dat we voor de aanbieders van deelmobiliteit een gelijk speelveld willen hebben. Dus, als wij hier bijvoorbeeld in Rijswijk stationbased scooters willen hebben, dus dat je ze niet overal free floating kunt parkeren, maar specifiek op aparte plaatsen, dan werkt dat het beste als wij dat kunnen afdwingen samen met alle andere gemeenten om ons heen. Dan hebben we, en misschien samen wel tenders uitvoeren. Nou, op voorbeeld van Haaglanden, gaat Rotterdam dan nu ook zo doen, maar we zijn dat dus met de meerdere gemeente dat nu nieuwe beleid aan het ontwikkelen. Dat is hoe wij regie daarop willen voeren. Hoeveel parkeervakken verdwijnen daarin? Of tenminste, daar ging uw vraag over de ChristenUnie. Dat kan ik nu getalsmatig niet zeggen. Het feit is dat wij niet zelf deelmobiliteit gaan aanvoeren of gaan introduceren of gaan exporteren. We faciliteren dat. In RijswijkBuiten is dat bijvoorbeeld met de Hely Hub waar we bij de ontwerp waar we rekening mee hebben gehouden, maar bijvoorbeeld in de bestaande wijken gebeurt dat louter op het moment dat een ondernemer naar ons toekomt en dat dan wil aanbieden. Nou, dan moeten we ter plekke een afweging maken van ja, hoe zit een parkeerdruk in deze wijk en kunnen we daar een parkeervak voor vrij stellen? Nou, zo gaat dat eigenlijk per aanbieder die komt. Op dit moment zijn er geen aanbieders die zich daarvoor hebben gemeld. Heb ik inzicht in carpoolen? Nee. Daar moet ik u misschien teleurstellen. Eens even kijken. Dan de vraag van de VVD.

De voorzitter: Afronden is toegestaan.

De heer Van de Laar: Nou, ik was slechts bij de vraag van de VVD. Gebruik van de slimme stoplichten. Dat is ten behoeve van de doorstroming van het OV en de auto. Feitelijk is dat een maatregel die tegenovergesteld is aan STOMP waarbij de voetganger prioriteit krijgt, maar dit is nou exact eigenlijk het punt waarom we die mobiliteitsstrategie nodig hebben, waarbij we ook een keuze maken over dat we het autoverkeer op hoofdwegen de prioriteit laten zijn. Mevrouw Niesen die vraagt daarnaar: wat betekent dat dan, de prioriteit? Nou, dat we de hoofdweg inrichten als dat daar de auto zo gemakkelijk mogelijk kan doorrijden. Op vijftig kilometer per uur met stoplichten die reageren op de auto's en dat we andere wegen bijvoorbeeld beter maken voor de doorstroming van fietsers. Dus, in die zin zit er wel een nou, ik wil niet zeggen een hiërarchie in, want dat is een traditionele benadering van netwerkstelsel, maar een verdeling van op welke plek welk vervoersmiddel is op welke plek krijgt voorgang. Op die manier is er een heel mobiliteitssysteem, dat ziet u in die kaarten, waarmee we hopelijk voor alle vervoersmiddelen een doorstroming kunnen garanderen. Maar, dat betekent dus dat op een dertig kilometer weg of op wegen die bedoeld zijn voor fietsers, laat ik het even extreem noemen, dat op fietsstraten niet de auto de voorkeur krijgt of de prioriteit krijgt of helemaal gefaciliteerd wordt om vijftig kilometer door te …, maar de fiets. Dus, het zijn allemaal keuzes die we voor plekken maken wie waar het beste wordt gefaciliteerd. Ik ga nu, ik probeer even snel door de vragen, overige vragen nog door te komen. ChristenUnie, scherpere keuzes bij de van de prioritering. Dat zou u even in tweede termijn moeten toelichten wat u daar scherper in zou willen zien. Maar, ik heb wel al verteld, het is inderdaad wat abstract en de scherpheid, het wordt scherper naarmate de maatregelen per wijk genomen worden. Bewustwordingscampagnes. Ja, ik vind dat we al heel veel campagne voeren en ik vraag me eerlijk gezegd altijd zelf een beetje af wat voor een effect dat nou heeft. Wij zetten de prioriteit op de verkeersveiligheid en dat gaat dan heel erg op licht en uitkijken naar elkaar en elkaar in de ogen kijken bijvoorbeeld. Dat is een heel belangrijke in het verkeer. Ook

daar gaan we binnenkort een nieuwe campagne voor starten met daadwerkelijk Rijswijkse ambassadeurs die deelnemen in het verkeer. Dat is een deel van de bewustwordingscampagne. U stelt voor om ook een campagne te voeren op het gebruik maken van vervoersmiddelen met een lagere ruimte impact. Ik denk dat dat misschien wel zo een ingewikkelde boodschap is dat dat misschien beter door de infrastructurele wijzigingen gefaciliteerd kan worden. Maar, tegelfietspaden, en dan zijn we het helemaal met elkaar eens daar, daar ligt de voorkeur van om ze te asfalteren en niet te betegelen omdat dat comfort verhoogd. Net als goede snelle routes waar weinig hiccups in zitten, zoals u zelf al zegt en die staan dan ook in het fietsenkaartje onder andere in die strategie, maar ook in het fietsplan natuurlijk. Parkeerregulering, zorgt dat niet voor meer auto's? Die redenering kan ik niet volgen hoe die dynamiek zou werken. Dus, misschien dat u dat in tweede termijn kunt toelichten, maar het antwoord nu is nee. We kiezen, sterker nog, het weert auto's. We kiezen ook voor lagere parkeernormen. Feitelijk moet die keuze gemaakt worden bij nieuwe parkeernormennota die in het najaar door u zal worden behandeld, maar u geeft met het aannemen van de mobiliteitsstrategie wel een opdracht om te komen tot zo een nota. In de praktijk zien we natuurlijk bij de gebiedsontwikkelingen dat we dat al doen. Zojuist hebben we het ook over Pasgeld gehad. Daar zijn de parkeernormen verlaagd. De PvdA, de basis bereikbaarheid kwetsbaar. Ja, vervoersarmoede. Is een heel belangrijk onderwerp, maar daar gaat deze mobiliteitsstrategie niet over. In zodanig zou je kunnen zeggen dat we wel de toegang tot alle vervoersmiddelen, en met name openbaar vervoer, in heel Rijswijk gewaarborgd willen zien. Maar, als je de norm pakt dat binnen vijfhonderd meter van je huis toegang tot de openbaar vervoer moet zijn en fietsenstallingen en weet ik veel wat, dan scoren wij in Rijswijk buitengewoon goed. Er is eigenlijk geen gebied, alleen het uiterste puntje van de Hoekpolder waar je langer moet lopen dan dat om toegang te krijgen tot openbaar vervoer en natuurlijk een aantal plekken in RijswijkBuiten. Dat wil ik zeker bij gezegd hebben. Maar, vervoersarmoede in die zin en tarifering daar gaat deze strategie nu niet over. Regie op deelmobiliteit heb ik voldoende over gezegd, net zoals de peiling. Op zich zijn we dus tevreden met die achthonderd, maar op wijkniveau moet dat absoluut beter. Smart City. Dat bestaat eigenlijk uit twee zaken. Namelijk, toepassing van technologie, leuke hebbedingetjes zou ik bijna willen zeggen. We hebben de Crosswalk app gehad, we hebben bamboe borden gehad. Nou, die bamboe borden, na twee jaar lagen op de grond te rotten. Ja, dan is gewoon een stalen bord nog steeds gewoon even duurzaam en die Crosswalk app die viel ook uit. Dus, ik ben geen fan geworden eerlijk gezegd van, wel van experimenten en innovaties, maar die kunnen ook falen. Ik denk dat we nu iets minder moeten innoveren en alle aandacht op de volle uitvoering hebben van deze maatregelen bepaald eigenlijk ook door de financiële capaciteit en de organisatorische capaciteit di we hier een huis hebben. Dat betekent gewoon goede fietspaden aanleggen, goede stoplichten et cetera. Een belangrijk onderdeel echter, van Smart City, is ook het data gebruik. Dat is nou het echte slimme eraan. Niet dat je op basis van gedachten of meningen of visies gaat kijken naar hoe beheersen wij het verkeer, maar op basis van data. Dat is ook de reden waarom wij bijvoorbeeld die presentatie hebben gegeven over verkeersmodel. Dat gaat alleen maar over data en hoe we daar gebruik van maken. Er is data die komen uit navigatiesystemen, data die komen uit stoplichten en dat maakt nou echt de slimme stad. Dan zou ik willen zeggen dat wij Rijswijk super slim. Rijswijks Belang over vervoersmiddelen met laag ruimtegebruik en schoon. Wat bedoelt u daar nou mee met wethouder, dat was de vraag? Op pagina vijftien vindt u een kaartje met het ruimtegebruik. Dan kunt u zelf interpreteren van wat willen we daar nou in faciliteren? Maar, de punt dat we daar maken is dat we groeien in Rijswijk. De gemeentegrens blijft hetzelfde en we moeten vanuit de overheid zorgen dat we allemaal op ons werk kunnen komen, allemaal kunnen recreëren, allemaal op school kunnen komen, allemaal thuis kunnen komen terug van al die drie voorgaande dingen. Daarvoor is een gedragsverandering of een wel nodig of daarvoor is beter openbaar vervoer nodig, daarvoor is de fiets beter nodig. Daarom zetten wij ook in hoe gaan we de belastingeuro nou uitgeven? En, dan

kijken we toch echt naar het collectieve belang, naar de vraagstukken die we in Rijswijk hebben en dan komen we op dat rijtje wat ik al een paar keer heb gezegd. Keuzevrijheid genoeg over gezegd, parkeerbeleid ook toegezegd. Eens even kijken. Ja, waarom is het met dertig kilometer per uur beter doorstromen dan met vijftig kilometer per uur? Dat is op beter te zien of te illustreren als je kijkt naar de grote snelwegen waar vaak files ontstaan, bijvoorbeeld als je honderd of honderdtwintig kilometer per uur rijdt, ontstaan er files. Maar, als iedereen dan gewoon heel keurig tachtig kilometer per uur achter elkaar rijdt, dan lossen de files op sneller. Het is een nuanceverschil, maar net zoals de VVD ook stelt in zijn vragen, het helpt. Het kan helpen aan de doorstroming. Wij, voetpad RijswijkBuiten, motie. Die is afgedaan bij mijn weten. Het is niet een voetpad wat van A naar B in een rechte lijn gaat, maar ik meen dat we een eerdere beantwoording naar de raad hebben gestuurd over dat we met verschillende maatregelen de voetgangersverbinding tussen RijswijkBuiten en Rijswijk onder andere Bogaard centrum verbeteren. Dus, wat mij, of ik was in de veronderstelling dat die is afgedaan, maar ik ken niet de lijst die we net hebben vastgesteld, maar die zou dan daarop worden moeten worden aangepast. Wat is de situatie met het station Rijswijk? We hebben een handelingsperspectief opgesteld waarin we met alle partijen, ProRail, NS, HTM, hebben gezegd wat vinden wij de functionaliteit van dat station en we zijn nu in gesprek over hoe kunnen we daar uitvoering aan gaan geven? Wat moet er gebeuren? Maar, om gewoon toch gewoon eigenlijk te komen tot het punt waar het op zit, daar gebeurt weinig. We hebben het, het is nu helemaal schoongemaakt. Maar, dat is een ander verhaal, dus dan wordt het daarmee al ietsjes prettiger om daar te zijn, maar ondanks het feit dat wij een van de gelukkige gemeentes in Nederland zijn dat we een ondergronds station hebben, dat zijn maar weinig gemeenten die dat hebben, is het wel gedateerd geraakt met die Louvre piramide en die Eisenhowerplein wat toch ook niet zo prettig is. Maar, dat gaat de komende drie, vier jaar weinig aan gebeuren in de praktijk gewoon fysiek wat de inwoners kunnen zien, maar we werken er wel aan. Maar, met ook gezien alle andere ontwikkelingen die gaande zijn concludeer ik dat we de stap misschien niet aan moeten doen om ook het stationsgebied in de huidige hoedanigheid helemaal op de schop te gooien. Dus, dat is de status van de ruimtelijke ontwikkeling van het station. Vaak gaan de vragen ook over het schoonmaken. Nou, dat is gebeurd. De heer Van Dam die vraagt ook naar de auto's. Stijgen ze? Het autobezit, stijgt het nou of daalt het nou? Nou, het stijgt absoluut. Dat staat ook heel vaak overigens in de strategie en dat zien we overal. Ik was bij B en W, die verkopen meer auto's. We zien in het bij de CBS-cijfers. We zien het in de verkeerstellingen op de Prinses Beatrixlaan. Het aantal auto's op straat stijgt, maar het streven is dat het relatieve autobezit, dus het aantal auto's per duizend inwoners om maar zo te noemen dat dat daalt. Dus, als het gaat over een daling van de auto's, dan gaat het over een relatieve daling. Dat kan alleen maar, en dat is eerder gezegd, als het alternatief ook steengoed is. Dat is dus waar we aan moeten werken. Bezit afneemt en parkeerplekken daalt, ja dat was een terechte opmerking. Daar kan ook nog parkeerdruk bij zitten, maar laat ik daar nu verder niet op ingaan. Ik ben er echt stellig van overtuigd dat we de motie hebben uitgevoerd waar die in het dictum toe opriep, namelijk om de auto serieus te nemen. Ik heb toen geloof ik bij die motie ook gezegd in hele hoge mate is deze mobiliteitsstrategie een autostrategie. Het gaat in hele hoge mate ook over het aanbieden van een goed alternatief zodat degenen die de auto moet gebruiken de auto ook echt kan gebruiken, los van alles wat ik net heb gezegd over die keuzevrijheid. U ziet daar, er zijn specifieke hoofdstukken aan gewijd wat we allemaal voor de auto doen en ik denk dat we het ook vanavond weer heel veel daarover hebben gehad over hoe we dat faciliteren.

De voorzitter: Wethouder, bent u bijna zover?

De heer Van de Laar: Ik ben in ieder geval bij mijn laatste blaadje, maar ik zal daar doorheen, want ik heb wel heel veel vragen. Maar, dit toch een hele mooie vraag van GroenLinks als ik zo vrij mag zijn u daarmee te complementeren. Zijn we op tijd met de mobiliteitsstrategie voor de ontwikkeling

eigenlijk van de hele regio? Dat is echt een enorm gevecht ervaar ik het zelf. Wat fantastisch is, is dat het Rijk bijvoorbeeld nu wel voordat de woningen al gebouwd zijn enorme bedragen heeft geïnvesteerd in het openbaar vervoer, dus bijvoorbeeld in het verdubbelen van het spoor tussen Leiden en Dordrecht, in Rotterdam zijn natuurlijk investering en in Den Haag. Dat is positief dat er geld vrijkomt om die OV-propositie, om het heel ingewikkeld te zeggen, om het aantrekkelijker te maken om met het OV te gaan. Maar, tegelijkertijd zien we dat het aantal auto's ook toeneemt en past dat nog binnen die ruimte? Dus, het is absoluut vechten dat we, en ik denk dat het daarom belangrijk is dat we zo een strategie vaststellen, dat we over kunnen gaan op uitvoering en dat we echt aan de slag kunnen gaan om dat ook daadwerkelijk waar te maken en niet alleen maar in plannen blijven leven. Maar, dat is wel echt de grote uitdaging vind ik op dit moment of dat tegelijkertijd met elkaar oploopt eigenlijk. Maar, feit is natuurlijk dat het drukker wordt, dat de spits niet opgelost gaat worden. Dat is niet. Dat is niet iets wat u tegen kiezers zou moeten zeggen als ik zo vrij mag zijn, want het wordt drukker en het is met man en macht werken om die bereikbaarheid goed te houden. Maar, ik denk echt dat we daar een hele mooie stap in kunnen zitten als deze strategie wordt aangenomen. De snelheid van de fietscultuur. Ja er fietsen allemaal wat sneller omdat dat kan met elektrisch vervoer. Daar hebben we in zodanig rekening mee gehouden dat we bredere fietspaden willen, maar andere zaken zijn daar niet onderdeel van, van deze mobiliteitsstrategie dat we extra gaan handhaven ofzo. Daar hebben we nog helemaal niet, misschien dat andere gemeenten daar een voorbeeld in kunnen zijn pakketlocaties buiten de wijk. Ook daar, het is een niet zo een uitgebreid hoofdstuk wat u terecht opmerkte in de mobiliteitsstrategie over de stadsdistributie. Binnen de MRDH hebben we dat onderwerp ook geagendeerd, omdat het voor alle gemeenten geldt. Ik heb binnen twee weken een gesprek met Hubbel. Dat is een concept, een Haags concept wat in Nederland wordt toegepast waarin je pakketdiensten inderdaad buiten de stad hebt waar je multisectoraal, dus vanuit de bouw, van supermarkten, weet ik veel, allerlei dingen naar dezelfde locatie brengt en dat daar de distributie met elektrische kleine autootjes naar wijken toe gaan zodat je maar een autootje hebt rijden per dag in plaats van heel veel verschillende autootje van al die sectoren. Maar, dat is allemaal in ontwikkeling, dus we gaan over twee weken kijken hoe dat in elkaar zit. Station, D66, heb ik een en ander over gezegd. Schoolzones dat gaat hartstikke goed in Rijswijk zou ik zeggen. Er is geloof ik nog maar een school die nog geen schoolzone heeft. Waren wel wat vragen van de PvdA om die uit te breiden, maar daar hebben we een antwoord op gegeven en die zijn geen onderdeel van deze mobiliteitsstrategie, omdat het meer gaat over de veiligheid van binnen de school, maar wel onderdeel van het Verkeersveiligheidsactieplan. Daar gaan we onverstoord mee door. Wat betekenen nou die stippellijntjes op die kaart? Daar weten we nog niet of daar dertig of vijftig ingevoerd moet worden voorzitter.

De voorzitter: Ja, nou, heel even afwachten of dat het was. Dat was hem. Daarmee is het inmiddels bijna elf uur geworden. Ik ga over naar de tweede termijn. Ik hoop dat met al deze informatie die de wethouder nu aan ons heeft gegeven, de tweede termijn, hoop doet leven, iets wat kort gehouden kan worden. We hebben nog een vragenuur te gaan zoals u daarstraks al op het scherm zag verschijnen.

De heer Van Enk: Voorzitter.

De voorzitter: Ja.

De heer van Enk: Ik heb alleen geen antwoord gehad op mijn vraag.

De voorzitter: U krijgt gewoon een tweede termijn. Ik wilde alleen even vertellen over de rest omdat het elf uur is en ik dan gehouden ben u te vertellen dat het bijna elf uur is zodat we weten dat we

door kunnen gaan en aangezien de heer Van der Veer heeft aangegeven dat zijn vragen waarschijnlijk kort kunnen, wilde ik u voorstellen om door te gaan, maar inderdaad dat zo kort mogelijk te houden. U heeft gewoon allemaal recht op een tweede termijn en mag daarin uw woord voeren. Wilt u dan wellicht eerder het woord? Is dat een verzoek of, als u zegt ik ben niet … Zeg maar wie er een tweede termijn wil. Ik zal een rondje doen.

De heer Van Enk: Ja, ik had een hele concrete vraag wat dit plan heeft gekost of deze strategie moet ik zeggen en wat het toevoegt aan het mobiliteitsplan wat we tweeënhalf jaar geleden hebben vastgesteld en het mobiliteitsprogramma. Ik snap wel dat er net even weer een andere insteek in zit, maar die vorige plannen hebben ook veel geld gekost. Die hebben behoorlijk wat ambtelijk inzet gekost. Ik herinner me nog in de vorige raadsperiode dat er jaren over is gedaan voordat dat mobiliteitsplan aan de raad werd aangeboden en daar hadden we qua principes exact dezelfde discussies als nu, dus het enige wat je doet is de huidige actualiteit weer vertalen in concrete vragen en concrete antwoorden die de wethouder daarop geeft. Maar, heb je daar ieder jaar, iedere twee jaar zo een omvangrijk plan of strategie of programma voor nodig? Dat vraag ik mij sterk af. Zeker als de wethouder zegt, dan moet dat straks tot uitvoering komen en dat hangt natuurlijk af of we voldoende ambtelijke capaciteit hebben, zei hij net. Ja, maar die gaat dus op aan deze plannen maken en of we voldoende geld hebben. Er wacht niks op vaststelling door de raad, want hier zit helemaal geen financiële paragraaf aan. Dus, al het geld wat hiervoor nodig is, moeten we nog per plan beschikbaar gaan stellen. Daarom denk ik dat mijn vraag vrij prangend is en ik heb daar geen antwoord op gekregen.

De voorzitter: Dat was duidelijk. Dat wil ik nu de eerdere volgorde gewoon weer volgen. De heer Cupedo.

De heer Cupedo: Dank u wel voorzitter. Dank u wel voor de uitgebreide beantwoording. Ik mis alleen, misschien dat ik de VVD voor de voeten maai, de voetgangersbrug over de Prinses Beatrixlaan. Heb ik nog niks over gehoord. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Loof.

De heer Loof: Ja, dank voorzitter. Inderdaad wat collega van BVR zegt, de heer Cupedo zegt: graag nog een antwoord op de vraag over de voetgangersbrug. Was de laatste vraag in ons opgestuurde vragen. Dan nog een vraag over de parkeerplaatsen en de in de strategie genoemde tarieven, de proefballonnetjes. Graag daar nog een duiding over. Dat was, even kijken. Ja, dat was ook nog een van de vragen die openstond. Dan nog, eigenlijk waren het gewoon de laatste drie vragen vooral. Ook het STOMP-principe. Kijk, het STOMP-principe is hier in de raad, dat wilden wij destijds niet maar goed, de meerderheid van de raad heeft daarvoor gekozen, dan mogen we ook verwachten dat de wethouder die uitvoert. Maar, in het plan zie je dus voorbeelden dat bepaalde letters van de STOMP-principe toch voorrang krijgen, terwijl ze dat eigenlijk misschien niet zouden moeten krijgen of misschien juist wel. Bijvoorbeeld hier het voorbeeld dat dus een voetganger staat te wachten voor het OV wat dus eigenlijk niet de bedoeling is. Hoe sterk is dat STOMP-principe dan nog als er dan uiteindelijk toch nog mee wordt gespeeld op deze manier? En, dan terug naar, nee niet terug, nog twee punten waar ik op aanhaakte over het station. De vraag of het nou echt zo moeilijk is om dit samen met NS-stations of ProRail of welke van andere twintig bedrijven die onder NS vallen nou te regelen dat dat station in hun handen komt? En, is vanwege de ontwikkeling in de Plaspoelpolder niet juist ook wenselijk dat er een upgrade komt van de ingang bij het Eisenhowerplein? Waarom kijkt de wethouder er zo naar zoals hij het net heeft uitgelegd? Namelijk, er gaat gewoon de komende jaren niks gebeuren. Tot slot de status van het stuk. Ik hoorde de wethouder iets zeggen over als de raad hiermee instemt. Dat houdt dus dan ook in dat we dus gewoon gaan inzetten op die

dertig kilometer per uur op bepaalde wegen, maar dat interpreteer ik dan dat dat dus ook inhoudt dat de dingen die erin staan als de proefballonnetjes voor de tarieven met parkeren maar vooral ook HOV over de Geestbrugweg naar de Binckhorst, dat we daar dus eigenlijk ook al afgeleid ons akkoord op geven en dat we dat dus gewoon teruggeworpen krijgen wanneer dit nog in de raad besproken wordt en ik wil daar een heel duidelijk antwoord van de wethouder op. Is dat het geval of is dat niet het geval? Bij deze, voorzitter.

De voorzitter: Duidelijk. Dan ga ik door naar de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja dank en bedankt voor de hele uitgebreide uitleg van alle vragen. Dat is zeer op prijs te stellen, denk ik. Ik heb twee hele korte vragen. We hadden het over het voetpad van RijswijkBuiten naar de Boogaard. U zegt deze is afgedaan. Ik heb echt teruggekeken, maar ik kon dat nergens vinden. Dus, eigenlijk via de voorzitter een indirecte vraag naar de griffie om in ieder geval te kijken wat er nou precies met deze motie is gebeurd, want in onze boekjes staat die niet als afgedaan. Ik denk trouwens ook dat het een per… nu dat die hele Beatrixlaan openligt dat het juist een perfect moment zou zijn om hier uitvoering aan te geven, aangezien de motie wel gewoon is aangenomen in de gemeenteraad. Daarbij het tweede punt. Het station. Ik snap de beredenering van de wethouder dat je niet nog een punt in Rijswijk wilt hebben dat helemaal openligt. Dat dat iets wat te veel kan zijn met alle ontwikkelingen die er in Rijswijk zijn. Echter is het verwisselen van eigenaarschap van een van de stationshelften niet iets wat heel veel Rijswijkers last van zullen hebben, dus vroeg ik me af waarom gebeurt dat dan in ieder geval niet? Ik snap dat we niks aan doen met kraanwagens en weet ik veel wat, maar het eigenaarschap verwisselen, dat lijkt me toch niet heel lastig als we die ambitie toch al hebben. Daarbij laat ik het voor de tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik door naar mevrouw Oude Alink, GroenLinks.

Mevrouw Oude Alink: Ja, dank voorzitter. Nou, ik kan het denk ik wel kort houden. Mijn vragen zijn best wel beantwoord. Behalve misschien nog de sociale veiligheid van bepaalde plekken waar de voetgangers en fietsers nog niet zoveel ruimte lijken te hebben. Voor de rest, ja, volgens mij was dat voldoende.

De voorzitter: Super. Ga ik snel door naar D66, mevrouw Van der Weij.

Mevrouw Van der Wij: Dank u wel voorzitter en ik kan het denk ik nog korter houden. Bedankt voor de beantwoording en wij weten voor nu even voldoende. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Stuijfzand, PvdA. Nee, geen inbreng. Dank u wel. PG&R in tweede instantie. Nee. Dank u wel. Mevrouw Niesen, ga uw gang.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel voorzitter. Mijn vragen zijn ook beantwoord. Dank daarvoor wethouder. Ik ga het meenemen naar onze fractie en we gaan verder in de raadsvergadering hierover.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Stam.

De heer Stam: Ja, dank u wel. Ook van mijn kant bedankt voor de uitgebreide beantwoording. Nog een aantal aanvullende vragen. Ziet de wethouder misschien kans om nog meer te doen als het gaat om de mobiliteit? U gaf aan, we wachten op ondernemers die onze kant op komen. Ja, kunnen we niet de deelmobiliteit nog iets mee aanjagen als de gemeente daarin een actievere rol gaat spelen en als er bijvoorbeeld standaard bij het herinrichten van een wijk een parkeerplek vrijhouden voor een deelauto? Ik doe maar een suggestie. De bewustwordingscampagne ging wat mij betreft juist om de luchtkwaliteit en dat vind ik toch zelf wel iets waarvan ik denk van nou, best het proberen waard. Als

je zo duidelijk de link kan leggen tussen kiezen voor lage emissie vervoer en bijdragen aan de luchtkwaliteit die heel slecht is in Rijswijk en we kunnen dat in de bushokjes hangen, dan vind ik dat misschien wel iets waar wat meerwaarde is. Daar ben ik graag benieuwd naar hoe u dat ziet. Ik vroeg ook naar een nulmeting als het gaat om de luchtkwaliteit of die op dit moment er is en of e dan ook kunnen zien of dit plan geholpen heeft. En, ik zag dat de PvdA tijdens het vragenuur al een vraag had gesteld over die voorgenomen sluiting van de haltes en dat was juist de link die ik wilde leggen bij het OV van hoe verhoudt zich dan dat hoogwaardige OV tot voorgenomen sluiting van haltes en als we het OV aantrekkelijk willen maken, hoe kunnen we dat dan het beste doen als we er juist voor willen zorgen dat mensen dichtbij hun woning op het OV moeten stappen? Dus dat was mijn vraag, maar daar kunt u ook misschien op die laatste vraag ingaan tijdens het vragenuur. Ik kijk ook even naar de voorzitter wat u het handigst vindt.

De voorzitter: Dat mag de wethouder anders ook meteen doen, maar … Want, bij het vragenuur komen we zo, dus dat kan ook in een keer. Kijk ik de zaal rond. Wethouder, bent u zover? Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ja. Wat heeft dit plan gekost? Weet het niet exact uit mijn hoofd, maar dat zat rond de vijfentwintig- dertigduizend euro, exclusief ambtelijke uren en er zijn ook heel veel ambtelijke uren in gaan zitten. Het is niet gratis inderdaad. Zou u willen voorstellen om over twee jaar weer zo een plan te hebben? Absoluut niet. Ik ben er klaar mee. Dat is wat flauw gezegd. Ik heb er met heel veel plezier aan gewerkt, maar de opdracht was bij de mobiliteitsprogramma dat u een visie heeft neergelegd waarvan u toen heeft afgesproken een aantal uitgangspunten die uitgewerkt zou worden in een strategie. Dat is wat nu voorligt en we hebben gezegd dit is een richting, antwoord op de VVD, waarbij er allerlei maatregelen worden voorgesteld die vervolgens in de reguliere besluitvorming, en degene die daar ook toe gemandateerd is, zeggen lekker abstract zo meteen concreter, ten uitvoering komt. Met andere woorden, het college is bevoegd voor een aantal dingen, bijvoorbeeld voor het nemen van een verkeersbesluit, maar uw raad is zelf bevoegd voor het vaststellen van de tarieven. Om er eens wat te noemen. Dus, als u, u hint op we hebben afspraken gemaakt en we hebben ook de tarieven verhoogd voor de parkeervergunningen dit jaar. Er wordt, u noemt het een proefballonnetje, gezegd van ja, misschien moeten we nadenken over een progressief tarief van die parkeertarieven. Nou, daar is een en ander afgesproken in het coalitieakkoord en dat is zelf een bevoegdheid van de raad, dus daar gaat u met deze mobiliteitsstrategie niet mee akkoord. In de zin van dat er dan volgende maand een besluit een raadsvoorstel hier in de raad ligt om dat te gaan uitvoeren. Maar, het is wel een richting waar je op zou kunnen denken, maar dat gaat u denk ik niet in nu in deze collegeperiode gebruiken. Hetzelfde geldt voor de HOV Binckhorst en alles wat daarover is gezegd. Het is voor de Geestbrugweg en de tramvoering, de lijnvoering en de route van tram een. Deze mobiliteitsstrategie is geen fuik of zoiets dergelijks waarmee u het besluit zoals u dat formeel heeft genomen ten aanzien van het Masterplan Bereikbaarheid Binckhorst dat u daar dan mee van afwijkt of dat wij in 2026 teruggrijpen op de mobiliteitsstrategie, omdat u daar anders zou hebben besloten. Daar zit echt geen enkel licht tussen of een catch-twentytwo. Het station is het echt zo moeilijk? Ja, het zijn heel veel partijen, maar in de basis waar het twee, drie jaar geleden op stuk is gelopen, is dat wij het station wel willen verkopen en daar willen we geld voor, het is gewoon vastgoed en ruimte, en andersom wil ProRail eigenlijk geld hebben voor het station om het op te knappen of om het te slopen. Nou ja, daar zijn we toen twee, drie jaar geleden niet op uitgekomen. Toen hebben we de strategie omgegooid. Nou jongens, laten we kijken wat voor een plek is dit en wat vinden we allemaal? Waar kunnen we het over eens zijn wat voor een plek dit moet zijn, zodat we een aantal handelingsperspectieven hebben we het genoemd waar we het allemaal over eens zijn wat de functionaliteit zou moeten zijn van dat station. Dat vervoerswaarde beter moet of de klantbeleving, de fietsen beter ingericht. Allemaal dat soort zaken staan daarin, maar het is nog niet

zo gekomen dat we dan ook daadwerkelijk over een eigendomsoverdracht zijn gekomen. Daar zitten echt wel wat meer haken en ogen aan en ja, dat is puur financieel. Is het wenselijk? Ja, het is zeer wenselijk. Maar ja, ik geef u antwoord op … Voor de korte termijn vind ik het, ook gezien onze eigen capaciteit, niet realistisch.

De voorzitter: Excuus.

De heer Van Dam: Geen probleem. Korte vraag. Is dan dat financiële verhaal zeg maar van zij willen geld krijgen, wij willen geld krijgen zeg maar nog steeds een obstakel op dit moment? Los van dat we nu eigenlijk het handelingsperspectief zijn op gaan stellen, maar dat is eigenlijk het beginpunt is nog niet opgelost over dat ProRail eigenlijk geld willen ontvangen en wij ook geld willen ontvangen?

De voorzitter: De wethouder, ga uw gang.

De heer Van de Laar: Ja, sindsdien hebben we het daar niet meer over gehad, dus dat is waar de gesprekken nu staan. Het gaat …

De voorzitter: Ja, vervolgvraag van de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Als aanvullende vraag. Heeft u een enige inschatting wanneer die gesprekken daarover wel weer opgestart gaan worden?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van de Laar: Daar kan ik u nu geen antwoord op geven. Dat is teleurstellend, maar ik zeg u wel toe, en dat is dan een concrete toezegging, dat u voor de zomer, dat is dan ook concreet, geïnformeerd zal worden over het handelingsperspectief en over de status van de gesprekken rondom het station.

De voorzitter: Toezegging genoteerd.

De heer Van Dam: Ja, hartelijk dank.

De voorzitter: Dan ga ik ervanuit dat de heer bij zijn punten over is.

De heer Van de Laar: De VVD toch nog, sorry voorzitter.

De voorzitter: Het woord is weer aan de wethouder.

De heer Van de Laar: Toch nog een korte reflectie over het STOMP-principe van de kant van de VVD en dan nu ook van mijn kant. Ik heb het liever er niet over. Niet omdat ik het niet wil ontwijken, maar omdat het te generiek is wat mij betreft. Daarom hebben we ook gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak. Eerst een analyse van al die gebieden, die zien er toch anders uit. Hebben we ook in goed overleg met de BBE gedaan, mag ik zeggen waar we een aantal keren mee gesproken hebben. Die maakten zich ook zorgen van ja, wat is dat STOMP-principe nou voor een bedrijventerrein waar de voorkeur toch hopelijk volgens het college ook ligt bij het laden lossen van bestelbussen, vrachtwagens et cetera. Nou, daar ben ik het echt helemaal mee eens. Dus, het STOMP-principe voor een bedrijventerrein is echt iets anders dan STOMP-principe voor de Ministerbuurt. Laat ik het maar zo zeggen. Desalniettemin willen we juist dat, als het gaat bijvoorbeeld over alle nieuwe bedrijven die er komen in het Kessler Park en potentieel De Broodfabriek veel latere ontwikkeling, maar ook nu al een nieuwe Treubstraat bedrijfsunits die daar gebouwd worden, zou ik toch ook heel graag willen dat die met het openbaar vervoer komen, de medewerkers, en heel goed met mogelijk de elektrische fiets. Daarom investeren we in fietsentoegankelijkheid op de Treubstraat en een goede oversteek, een betere oversteek op van de Volmerlaan. Dus, het STOMP-principe heeft in die zin of die intentie

zou ik bijna willen zeggen die gedachte ook betekenis voor zoiets als een bedrijventerrein, maar net iets anders dan in andere wijken en daarom hebben we die wijkaanpak gekozen met gewoon concrete maatregel dat je weet god, we kunnen elkaar wel gek maken over wel of niet STOMP-principe, maar kijk nou gewoon wat het is in die wijkaanpak. Voetgangersbrug Prinses Beatrixlaan. De VVD stelde de vraag dat er al voldoende voetgangersoversteken zijn. Daar ben ik het niet eens met de VVD. Ik denk dat er meer voetgangersoversteken moeten zijn en ook voetgangersoversteken die veiliger zijn. In het oorspronkelijke plan van RijswijkBuiten staat deze voetgangersbrug ingetekend en het is het voornemen van het college ook om dat uit te voeren. Bij de kadernota zal een voorstel zijn om een kredietverhoging voor het realiseren van de voetgangersbrug en dat wordt zeer gesteund door de inwoners die daar zitten die daar heel erg op zitten te wachten en aan wie dit ook beloofd is.

De voorzitter: De heer Van de Laar, u heeft daar een vraag over. Ga uw gang. De heer Van de Laar, sorry, een interruptie van de heer Loof.

De heer Loof: Sorry, het is na elven voor mij.

De heer Loof: Ik dacht al, maar oké. Dank voorzitter, het is laat. Geeft niet. Dank voorzitter. Gaan we nou serieus een brug die op dit moment misschien door een kleine groep mensen gewild is, maar die daarna als de hype ervan af is niemand meer gaat gebruiken, meer geld uitgeven? Een plan wat al jaren er ligt en waar nooit iets mee is gedaan moet nu ineens worden gedaan op een moment dat we ook nog eens en geen geld hebben wordt er ook nog eens meer geld voor gevraagd. Is dit nou echt een prioriteit die de wethouder heeft om deze brug nu te realiseren? Als die echt veiliger oversteken wilt kan dan een paar van de andere oversteken naar de andere kant van RijswijkBuiten niet gewoon maatregelen worden genomen in plaats van de hele brug bouwen die uiteindelijk niemand gaat gebruiken?

De voorzitter: De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Om daar een kort antwoord te geven, die discussie zou ik graag willen betrekken bij de behandeling van de kadernota.

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, ik vroeg me af of u nog een kleine toelichting kon geven waarom er extra krediet nodig is voor deze brug, want ik dacht dat die al in de plannen was opgenomen in de eerste instantie.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van de Laar: Die is geloof ik mijn hoofd voor een komma vier miljoen opgenomen, maar de realisatiekosten zijn hoger. Dus, we zijn nu op zoek naar of we kunnen schuiven tussen kredieten. Dat heeft onder andere te maken met het temporiseren van misschien sommige kredieten waardoor je de afschrijvingen niet hoeft te beginnen in een bepaald jaar waarop je die brug vastmaakt. De twee aanlandingen of opgangen zoals kunt zeggen, eentje is al gerealiseerd en de ander die wordt op dit moment gerealiseerd. Dus, er hoeft nog alleen een middenstuk te worden gemaakt en we willen graag de wijk af hebben in die buurt. Dus, vandaar dat we een voorstel zullen doen volgens de route zoals ik net noemde. Dan kunt u net zoals alle andere zaken dat integraal afwegen of dat een verstandig besluit is ja of nee. Maar, ik weet wel dat de bewoners het heel erg zouden waarderen. Het is belangrijk ook voor de scholen die daar zijn waar ik onlangs nog door werd aangesproken wanneer die brug in godsnaam wordt gerealiseerd. Excuseer. Heb ik alle vragen.

De voorzitter: Dat excuus heb ik gehoord. Ik wilde net zeggen. Dan wil ik controleren of iedereen voor zover alles beantwoord is. Dan zie ik … Oké, u krijgt inderdaad de laatste interruptie voor de ChristenUnie. Ga uw gang.

De heer Stam: Nee, als ik het goed heb moet de wethouder mijn vragen nog doen, dus daar wacht ik nog op.

De heer Van de Laar: Ja nee, dat klopt.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Van de Laar: Excuus. Dan kijk ik ook nog naar GroenLinks. Sociale veiligheid. Ik hoorde daar niet een concrete vraag, maar dat is misschien iets voor de raadsbehandeling of dat u daaraan denkt. Sociale veiligheid is wel een heel belangrijk onderdeel bijvoorbeeld ook in trams. Hoe voel je je daar? Maar, u wijst vooral op de voetgangerssituatie. Het heeft ook met verlichting te maken. Misschien dat we dat kunnen betrekken bij dat plan openbare verlichting, maar dank voor de agendering. De vragen van de ChristenUnie. Deelmobiliteit aanjagen. Ja, deels bestaat dat dus inderdaad op het afwachten zou ik bijna willen zeggen op ondernemers die overigens zeer onder druk staan op dit moment. Ik weet niet of het nieuws volgt, maar al die aanbieders van deelmobiliteit die maken allemaal verlies. Een aantal zijn er gewoon mee gestopt, omdat ze dit geen goede businesscase is. Dus, ik verwacht ook niet een twee drie dat daar bijvoorbeeld aanbieders van auto's extra in Rijswijk komen. Als dat wel het geval is zullen we kijken of we dat willen faciliteren. Maar, er zijn natuurlijk wel andere gebieden, namelijk de gebiedsontwikkelingen die we als katalysator willen gebruiken van deze mobiliteitsstrategie, zoals het ook benoemd is in het stuk, en maken wij afspraken met ontwikkelaars dat ze een deelauto, het kan nog wel eens verschillen per project, vier of vijf reguliere parkeerplaatsen niet hoeven te bouwen. Dat is een hele duidelijke aanjager van het gebruik van deelmobiliteit. Dat is dus bij de gebiedsontwikkeling het geval, maar ik zie niet zo heel veel mogelijkheden om dat te doen in bestaande wijken. Behalve dan het omarmen. Ik noem het toch maar om compleet te zijn, want het omarmen van initiatieven die daartoe zijn, bijvoorbeeld, zoals in Leeuwendaal. Overigens heb ik daar de laatste tijd nog niet de concretisering daarvan gezien, maar dat zijn mensen die samen een coöperatie willen beginnen en daar dan vermoedelijk ook een plek voor zoeken. Nou ja, dat moeten we zien kunnen moeten we zoeken dan om dat te faciliteren, want zeker voor Leeuwendaal zou dat echt wel een heel welkome invulling zijn met dat hoge autobezit. Campagne luchtkwaliteit. Ik geef hem mee met uw goedvinden aan de verantwoordelijk wethouder voor de schone lucht. Er is een schone lucht actieplan. Ten aanzien vanuit de perspectievenmobiliteit is het denk ik, zet het meer zoden aan de dijk de maatregelen die we daar al toe nemen. Namelijk, we hebben afspraken gemaakt binnen MRDH-verband om hun CO2 emissie omlaag te krijgen en we zijn natuurlijk aan het elektrificeren en ik denk dat dat soort zaken meer zoden aan de dijk zetten dan een campagne. Maar, ik zal desalniettemin toch even sparren met de heer Wit. Is er een nulmeting lucht? Nou, vanuit mijn verleden met de … Er is geen nulmeting. Ik denk dat het ook niet te doen is om later bij een plus een, plus twee, plus drie meting de gevolgen van deze mobiliteitsstrategie voor de lucht te kunnen meten. Daarvoor zijn er te veel bronnen van luchtvervuiling hier in Rijswijk, maar vooral ook daarbuiten natuurlijk. Ik denk dat het ook niet zo heel veel zin heeft. Er zijn wel heel veel metingen op dit momenten en die staan onder andere in dat luchtactieplan, maar ongetwijfeld heeft Mark Wit de laatste metingen paraat. Als u dat wilt, kunt u een technische vraag stellen denk ik via de griffie, dat is het beste. De HOV haltes doe ik voor het vragenuur.

De voorzitter: Gaan wij over naar het vragen… Nee, wacht. Ik doe heel even een kleine controle. Hebben we alles gehad? Dan wordt dit een bespreekstuk voor de raad, maar dat had iedereen al aan zien komen. Verras ik ook niemand mee.

12. Vragenuur

12.a Vragen PvdA – Ondergrond speeltuinen en verhardingen in de openbare ruimte

De voorzitter: Dan gaan we snel door naar het vragenuur, waar de eerste vraag van de PvdA afkomstig is. PvdA had aangegeven vervolgvragen te willen stellen. Ga uw gang. Ondergrondse speeltuinen.

De heer Van der Veer: Dank u wel voorzitter. Nou, ondergrond speeltuinen. Wij danken de wethouder voor de beantwoording en dat is naar tevredenheid, dus daar hebben wij geen aanvullende vraag op.

12.b Vragen PvdA – HTM wil 13 tramhaltes definitief sluiten waarvan waarschijnlijk 3 in Rijswijk

De voorzitter: Dan gaan we door naar 12.b, vragen HTM dertien tramhaltes definitief sluiten, waarschijnlijk drie in Rijswijk. Ga uw gang, de heer Van der Veer.

De heer Van der Veer: Ja voorzitter, het enige wat ik eigenlijk ook zou willen meenemen in deze vraag van er wordt nu uitgebreid over de HTM-lijnen gesproken en vergeten we daar onze buslijnen niet bij? Dat is eigenlijk de aanvulling die ik op deze bestaande vraag heb.

De voorzitter: Dank u wel. Ga ik naar de wethouder voor de beantwoording.

De heer Van de Laar: Ik interpreteer dat ik dus antwoord geef op de reeds gestelde vragen plus naar een extra vraag. Over de HTM. Ja, dat ze gewoon allemaal in het nieuws dat de HTM, de haltes die gesloten zijn vanwege corona nu vanwege personeelstekorten enerzijds, maar ook vanuit het perspectief dat de doorstroming verbetert permanent en daardoor de openbaar vervoer aantrekkelijker wordt. Dat is de hetgeen wat HTM zegt om die haltes gesloten te houden. Een gesloten halte, dan ben je sneller van A naar B, maar mijn perspectief is dat, en van het college, dat de tram er is om juist niet van A naar Z te komen, maar van a, b, c, d, e, f, g et cetera, alles wat daartussen zit en ik vind dat halte Treubstraat daar absoluut in thuis hoort. Halte Treubstraat is, dank, halte Treubstraat is …

De voorzitter: Dan moet ik heel even zeggen dat dat eigenlijk niet is toegestaan, want dat dan mijn rol als voorzitter, maar wel heel fijn dat er iemand gewoon nog aanwezig is op dat tijdstip. Dus, daarvoor alvast onze dank naar het aanwezige publiek. Ga verder heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dus, halte Treubstraat ligt slechts driehonderd meter van het station. Dat is absoluut een feit en de norm is driehonderd, maar als je ziet hoeveel bedrijfsunits er op dit moment gebouwd worden dat er tweehonderdvierenveertig woningen nu getransformeerd worden en dat er voor het Kessler Park gebied, het oude Shell-terrein ruim tweeduizend woningen plus onderzoeksfaciliteiten en bedrijfsfaciliteiten gepland staan en heb ik De Broodfabriek er nog niet bijgeteld. Al die plannen, die hele gebiedsontwikkeling, dat steunt op een uitstekende bereikbaarheid van het gebied en een uitstekende toegankelijkheid van het openbaar vervoer. Ik vind dat je daar eigenlijk een van die fundamenten onder die gebiedsontwikkeling wegslaat op het moment dat je die halte niet heropent. Nog los van de inwoners natuurlijk die in de Churchill Towers wonen en altijd met heel veel plezier gebruik hebben gemaakt van die halte. Ik heb overleg met de BBR binnenkort ook nog even met de inwoners. De formeelste gaat het zo dat wij, dat de vervoersplannen openstaan voor zienswijzen. Dat gaat via het college. Daarom heb ik dit standpunt ook nu bekendgemaakt

vandaag via een raadsinformatiebrief die in de iBabs staat. Dan is de vraag is het college met de fractie van de PvdA eens. Zou ik eigenlijk willen omdraaien. Is de PvdA het eens met het college ten aanzien van hetgeen wat ik net heb gezegd? Dus, absoluut behoud van halte Treubstraat. Moet bij de vervoersplannen ook rekening worden gehouden met de bus? Ja.

De voorzitter: Dan kijk ik naar de twee vraagstellers en concludeer ik dat zij geen vervolgvragen meer hebben.

De heer Van der Veer: Voorzitter, ik wil de wethouder bedanken voor zijn beantwoording, zijn duidelijkheid. De raadsinformatiebrief heb ik nog niet gezien, dus die ga ik vol aandacht lezen en ik ben blij te horen dat de wethouder en het college zich blijft inzetten voor de openhouden van …

De voorzitter: U heeft dus geen vervolgvraag. Dat was de vraag.

De heer Van der Veer: Geen vervolgvraag. Nee, oké.

De voorzitter: Nee, dat is een vervolgvraag en geen nieuw betoog.

13. Sluiting

De voorzitter: Dan wil ik u bedanken allen voor de aanwezigheid, voor het blijven luisteren naar elkaar, voor de aandacht thuis, de aandacht boven van het publiek die het vol heeft gehouden deze avond, onze collega's van samenleving die bij ons zijn gevoegd en zie ik in elk geval bij de raadsvergadering weer een heel wel thuis.